

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. év május hó 9. napján, 2024. év június hó 20. napján, és 2024. év szeptember hó 5. napján megtartott nyilvános, folytatólagos tárgyalás alapján meghozta és 2024. év szeptember hó 17. napján megtartott tárgyaláson kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 1.B. 390/2019/212-I. számú, és 1.B. 536/2022/9-I. számú ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r., Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlottal szemben megváltoztatja.

A vádlottak terhén megállapított közbizalom elleni bűncselekményt hamis magánokirat felhasználásnak vétségeként nevezi meg.

Terhelt4 IV.r. vádlott bűnös a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében és a Btk. 345.§-ába ütköző és aszerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

Ezért Terhelt4 IV.r. vádlottat halmazati büntetésül 2 (kettő) év szabadságvesztésre ítéli, melynek végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

Terhelt5 V.r. vádlott bűnös a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében és a Btk. 345.§-ába ütköző és aszerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

Ezért Terhelt5 V.r. vádlottat halmazati büntetésül 2 (kettő) év szabadságvesztésre ítéli melynek végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

Megállapítja, hogy Terhelt4 IV.r., és Terhelt5 V.r. vádlott a szabadságvesztésből – annak végrehajtása esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsáthatóak, és a IV.r., és V.r. vádlott által a 2013. május 28. napjától 2013. május 30. napjáig őrizetben töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítani rendeli.

Terhelt4 IV.r. vádlottat 4 (négy) évre a könyvelői foglalkozástól, míg Terhelt5 V.r. vádlottat 4 (négy) évre eltiltja attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy

egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja legyen.

Megállapítja, hogy az elsőfokú eljárás során összesen 4.967.540,- (négymilliókilencszázhatvanhétezer-ötszáznegyven) forint büntügyi költség merült fel, melyből: Terhelt1 I.r. vádlott 13.335,- (tizenháromezer-háromszázharmincöt) forintot, Terhelt3 III.r. vádlott 13.335,- (tizenháromezer-háromszázharmincöt) forintot, Terhelt4 IV.r. vádlott 13.335,- (tizenháromezer-háromszázharmincöt) forintot, Terhelt5 V.r. vádlott 13.335,- (tizenháromezer-háromszázharmincöt) forintot, és Terhelt6 VI.r. vádlott 489.529,- (négy száznyolcvankilencezer-ötszázhuszonkilenc) forintot, Terhelt7 VII.r. vádlott 464.951,- (négy százhatvannégyezer-kilencszázötvenegy) forintot, Terhelt8 VIII.r. vádlott 202.791,- (kettő százkettőezer-hétszázkilencvenegy) forintot külön-külön, továbbá 3.306.760,- (hárommillióháromezer-hétszázhatvan) forintot valamennyi vádlott egyetemlegesen köteles az államnak megfizetni.

Az állam terhén maradó büntügyi költség összegét 450.169,- (négy százötvenezer-százhatvankilenc) forintra pontosítja.

Amennyiben a dolog átvételére jogosult a jogerős határozat közlésétől számított 3 (három) hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

Terhelt7 VII.r. vádlott lakcíme: cím58 szám.

Egyebekben Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r., Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 490.128,- (négy százkilencvenezer-százhuszonnyolc) forint büntügyi költségből Terhelt2 II.r. vádlott 128.082,- (egyszázhuszonnyolcezer-nyolcvankettő) forintot, Terhelt6 VI.r. vádlott 92.501,- (kilencvenkettőezer-ötszázegy) forintot, Terhelt7 VII.r. vádlott 135.000,- (egyszázharmincötezer) forintot, Terhelt8 VIII.r. vádlott 134.545,- (egyszázharmincnégyezer-ötszáznegyvenöt) forintot köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen az ügyész Terhelt4 IV.r. vádlott és Terhelt5 V.r. vádlott vonatkozásában, továbbá Terhelt4 IV.r. vádlott és védője, valamint Terhelt5 V.r. vádlott és védője fellebbezéssel élhetnek.

I n d o k o l á s:

[1.] A Fővárosi Törvényszék a 2022. december 9. napján kihirdetett 1.B.390/2019/212-I. számú ítéletével:

[2.] Terhelt1 I.r. vádlottat a 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, és a Btk. 345. §-ába ütköző, és aszerint minősülő folytatólagosan elkövetett hamis

magánokirattal visszaélés vétsége miatt, – halmazati büntetésül – 6 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 500 napi tétel pénzbüntetésre, és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 3.000,- forintban állapította meg, és rendelkezett az így kiszabott 1.500.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Ezenkívül 5 évre eltiltotta I.r. vádlottat attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja legyen.

[3.] Terhelt2 II.r. és Terhelt3 III.r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, és a Btk. 345. §-ába ütköző, és aszerint minősülő folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirattal visszaélés vétsége miatt, – halmazati büntetésül – külön-külön 3 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre, és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Ezenkívül Terhelt3 III.r. vádlottat 5 évre eltiltotta attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja legyen.

[4.] Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottat az ellenük a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, és a Btk. 345. §-ába ütköző és aszerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirattal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

[5.] Terhelt7 VII.r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, és a

Btk. 345. §-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirattal visszaélés vétsége miatt, – halmazati büntetésül – 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Ezenkívül 4 évre eltiltotta attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja legyen.

[6.] Terhelt8 VIII.r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, és a Btk. 345. §-ába ütköző és aszerint minősülő folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirattal visszaélés vétsége miatt, – halmazati büntetésül – 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Ezenkívül 4 évre eltiltotta attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja legyen.

[7.] Megállapította, hogy I.r., II.r., III.r. vádlottak – VII.r. és VIII.r. vádlottak annak végrehajtása esetén – a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsáthatóak feltételes szabadságra, valamint a szabadságvesztésbe Terhelt1 I.r. és Terhelt3 III.r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítani rendelte.

[8.] Továbbá vagyoneklobzást rendelt el az cég1.-vel szemben a bank1.-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámláján lévő 2.683.336,- forintra, a bank2énél vezetett bankszámlaszám2 számú bankszámláján lévő 58.946.629,- forintra, és a bankszámlaszám3 számú bankszámláján lévő 3.353,84,- euróra, valamint a cég2 tulajdonában lévő rendszám1 forgalmi rendszámú, alvázszám1 alvázszámú Porsche Cayenne típusú személygépkocsira.

[9.] Rendelkezett továbbá Terhelt1 I.r. vádlottal szemben a cím45. számú ingatlanra és a rendszám2 forgalmi rendszámú Honda Civic típusú személygépkocsira elrendelt zár alá vétel feloldásáról, valamint a lefoglalt bűnjelekről.

[10.] Továbbá a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség egy részének megfizetésére, míg a fennmaradó 224.291,- forint állam általi viselését állapította meg.

[11.] A Fővárosi Törvényszék a 2023. március 27. napján kihirdetett 1.B.536/2022/9-I. számú ítéletével Terhelt6 VI.r. vádlottat a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, és a Btk. 345. §-ába ütköző, és aszerint minősülő folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirattal visszaélés vétsége miatt, – halmazati büntetésül – 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Ezenkívül 4 évre eltiltotta attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja legyen.

[12.] Megállapította továbbá, hogy a szabadságvesztésből – annak végrehajtása esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra, valamint a szabadságvesztésbe VI.r. vádlott által őrizetben töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítani rendelte. Ezenkívül rendelkezett a VI.r. vádlott vonatkozásában felmerült bűnügyi költségről.

[13.] A törvényszék 1.B.390/2019/212-I. számú ítélete ellen a tárgyaláson jelenlévő ügyész a jogorvoslata megtételére három munkanap gondolkodási időt fenntartva, írásban valamennyi vádlott terhére jelentett be fellebbezést az alábbiak szerint:

[14.] Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának emelése végett:

- I.r. vádlott vonatkozásában a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának emelése miatt is, továbbá
- az I.r. és VIII.r. vádlottakkal szemben kiszabott foglalkozástól eltiltás büntetés súlyosítása végett, valamint
- a II. és III.r. vádlottak tekintetében pénzbüntetés kiszabása érdekében is, ezenkívül
- a VII. és VIII.r. vádlottak tekintetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezés mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében
- valamint Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottak felmentése miatt, bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása végett, végül
- az I.r. vádlottal szemben elrendelt zár alá vétel feloldása miatt fellebbezett.

[15.] A vádlottak, és a védők részéről:

- Terhelt1 I.r. vádlott a tárgyaláson előterjesztve felmentésért, míg védője írásban elsődlegesen megalapozatlanság miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan a tényállás téves megállapítása miatt védencc felmentése végett fellebbezett.
- Terhelt2 II.r., Terhelt8 VIII.r. vádlottak védői elsősorban felmentésért, másodlagosan büntetésük enyhítése végett fellebbezett,
- Terhelt3 III.r. védője szintén elsődlegesen védencc felmentése, másodlagosan büntetése enyhítése végett fellebbezett, míg Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában tudomásul vette az elsőfokú ítéletet.

- Terhelt7 VII.r. vádlott és védője a jogorvoslat megtételére három munkanap fenntartását követően, írásban „teljeskörű fellebbezést” jelentett be.

Terhelt5 V.r. vádlott és védője az ügydöntő határozatot tudomásul vették.

[16.] A törvényszék 1.B.536/2022/9-I. sorszámú ítélete ellen az ügyész a tárgyaláson Terhelt6 VI.r. vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának emelése, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezés mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében, míg VI.r. vádlott védője elsősorban felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést.

[17.] A kétirányú fellebbezések folytán felterjesztett két büntetőeljárást a Fővárosi Ítéltábla 2023. augusztus 4. napján kelt 1.Bf.208/2023/4. számú végzésével egyesítette.

[18.] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség az ügyészi fellebbezéseket BF.454/2023/3. számú átiratában Terhelt6 VI.r. vádlott vonatkozásában változatlanul, míg BF.334/2022/9. számú átiratában I-III.r. vádlottak tekintetében módosított tartalommal: Terhelt2 II.r. és Terhelt3 III.r. vádlottak tekintetében a pénzbüntetés kiszabását, míg Terhelt1 I.r. vádlott vonatkozásában a zár alá vétel feloldását érintő ítéleti rendelkezést nem sérelmezve, kizárólag a kiszabott fő- és mellékbüntetés, valamint az I.r. vádlottal szemben kiszabott foglalkozástól eltiltás büntetés tartamának emelése végett, a Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r. és Terhelt7 VII.r, Terhelt8 VIII.r. vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést teljes körűen fenntartotta.

[19.] A fellebbviteli főügyész a védelmi fellebbezéseket valamennyi vádlott tekintetében alaptalannak tartotta.

[20.] Az ügyészi álláspont szerint a fellebbezések elbírálására a Be. 600. § (1) bekezdésének b) pontja alapján tárgyalás kitűzése indokolt.

[21.] Kiemelte, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárását, hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést nem követett el, a bíróság összetétele – a Be. 10. § (1) bekezdés 3/f. pontja értelmében – a Be. 13. § (3) bekezdésének megfelelően törvényes volt.

[22.] A vádhatóság szerint az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást döntően megalapozottan állapította meg, azonban a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontja alapján részben megalapozatlan, ugyanis a bíróság a bizonyítékok köréből törvénysértően rekesztette ki a titkos információgyűjtés eredményét. E részleges megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú eljárásban, tárgyalás tartásával, orvosolható, ahol a titkos információgyűjtés során keletkezett közlemények és jelentések ismertetése indokolt.

[23.] Érvelése szerint ugyanis a törvényszék tévedett, mikor nem tette a bizonyítás anyagává a titkos információgyűjtés nyomán, 2013. március 6. napja előtt keletkezett közleményeket és jelentéseket. Kitért rá, hogy az elsőfokú bíróság a fenti döntését azzal indokolta, hogy a nyomozás elrendeléséhez szükséges információk már 2013. március 6. napján a titkos információgyűjtést végző szerv rendelkezésére álltak, ennek ellenére a nyomozás elrendelésére csupán több mint hat héttel később, 2013. április 19. napján került sor, így az 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: régi Be.) 206/A. § (1) bekezdés b) pontjában írt „haladéktalanság” követelménye sérült.

[24.] Az ügyész hivatkozott a 74/2009. BK véleményre, melynek értelmében a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban történő felhasználását illetően annak a feltételnek a teljesülése, hogy "a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a titkos információgyűjtést végző szerv feljelentési kötelezettségének

haladéktalanul eleget tett", a rendelkezésre álló adatok gondos mérlegelésével állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy a „haladéktalanság” nem azonosítható az „azonnal” fogalommal.

[25.] Kiemelte azt is, hogy a titkos információgyűjtés engedélyezésekor hatályos törvény pontosabban nem határozta meg, hogy mely időtartamot kell a feljelentési kötelezettség teljesítésének „haladéktalanságán” érteni. E körben megjegyezte, hogy a titkos információgyűjtést végrehajtó Nemzetbiztonsági Szakszolgálat rendszerint nagy mennyiségű információt tartalmazó anyagot ad át a titkos információgyűjtést végző szervnek, amely adathalmazban az információgyűjtés célja szempontjából érdektelen, vagy az ügyben nem érintett személyre vonatkozó adatok is szerepelnek, amelyeket ki kell szűrni és meg kell semmisíteni.

[26.] Kitért fellebbezése indokolásában a titkos információgyűjtést szabályozó ágazati jogszabályokra is [Nbtv., Rtv. stb.], melyek nem szabnak pontos, konkrét határidőt arra, hogy az érdektelen adatok kiszűrését mennyi idő alatt kell elvégezni. Megjegyezve, hogy a Be. a titkos adatszerzés tekintetében minderre nyolc napos határidőt enged [régi Be. 204. § (4) bekezdése]. Az ügyész szerint indokolt tehát a haladéktalanságnak olyan értelmet tulajdonítani, hogy a régi Be. 206/A. § (1) és (4) bekezdéseinek az alkalmazási körében ez a követelmény még nem sérül akkor sem, ha a feljelentési kötelezettségének az információgyűjtést végző szerv az adatok megszerzést követő nyolc napon belül nem tesz eleget.

[27.] Hivatkozott arra is, hogy a régi Be. 171. § (2) bekezdése szerint a hatóság tagja és a hivatalos személy köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt feljelenteni. A feljelentéshez csatolni kell a bizonyítási eszközöket, ha ez nem lehetséges, a megőrzésükről kell gondoskodni. E rendelkezésből az következik, hogy az irreleváns információk kiszűrésének az időpontját követően a releváns adathalmaz további elemzése is szükséges ahhoz, hogy a feljelentés megtételéről történjen intézkedés. Így: – állást kell foglalni abban a kérdésben, hogy a releváns adathalmaz – a rendelkezésre álló engedélyhez nem kötött titkosszolgálati eszközökkel vagy egyébként beszerzett adatokkal is összevetve – elégséges-e a Be. 201. §-ában meghatározott és az engedélyben feltüntetett bűncselekmények valamelyikére vonatkozó gyanú megállapításához; továbbá abban is, hogy - a fenti bűncselekmény elkövetésére utaló adatok azzal a személlyel kapcsolatba hozhatók-e, akikre nézve az információgyűjtés engedélyezett volt; végül – a bűnüldözési célú titkos információgyűjtés esetén tisztázandó az is, hogy az adatok az engedélyben nem szereplő más személy bűncselekményének bizonyítására is felhasználhatók-e.

[28.] Álláspontja szerint mindennek az elemzésnek a birtokában kerülhet a titkos információgyűjtést végző szerv abba a helyzetbe, hogy állást foglaljon a feljelentés megtételének a szükségességéről. Az ehhez szükséges megfontolás időtartamát a haladéktalanság követelménye szempontjából értelemszerűen figyelembe kell venni.

[29.] Érvelése szerint a konkrét ügyben megállapítható, hogy a titkos információgyűjtés különböző személyekkel szemben 2012. júniusától 2013. márciusáig volt folyamatban, melynek eredményeként a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Bűnügyi Igazgatósága részére nagy terjedelmű, több száz oldalas anyagot bocsátott rendelkezésre, melyekből egyfelől ki kellett „rostálni” az érdektelen adatokat, másrészt vizsgálni kellett azt is, hogy az adathalmaz alapján az engedélyben szereplő vagy más bűncselekmény gyanúja megállapítható-e. Hozzáteve, hogy a lehallgatott telefonbeszélgetések konspiratív jellegűek voltak, és azok tényleges tartalmának feltárásához önmagukban a közlemények nem, csupán egyéb adatokkal (cégnyilvántartási adatokkal, banki adatokkal) összevetve voltak elégségesek. A „haladéktalanság” megítélése kapcsán az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az ügy nem csak terjedelmét, hanem a fiktív céghálózatban

résztvevő gazdasági társaságok, illetőleg az adóelkerülő tevékenységet folytató személyek számát is tekintve bonyolult megítélésű.

[30.] Hangsúlyozta azt is, hogy a nyomozó hatóság gondoskodott a minősítés feloldásáról is, és a nyomozás elrendelésére az ezt követő napon sor került.

[31.] Mindezen ismérvek alapján álláspontja szerint az, hogy a bíróság által hivatkozott összefoglaló jelentés rendőri vezető általi láttamozását követően közel 6 hét telt el a nyomozás elrendeléséig, nem tekinthető kirívóan hosszú időnek, így álláspontja szerint a „haladéktalanság” követelménye sem sérült.

[32.] Kitért arra is, hogy a másodfokú tárgyaláson ismertetendő titkos információgyűjtés anyaga alapján (nyom. iratok XI. és XII. kötete) a történeti tényállást Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottak bűnelkövetésben betöltött szerepét érintően a vádiratban írtak szerint indokolt megállapítani.

[33.] Egyebekben, az ügyészi álláspont szerint, a törvényszék tényállás-tisztázási és ügyfelderítési kötelezettségének a Be. 163. § (2) és (3) bekezdéseiben meghatározottak szerint eleget tett. Ennek megfelelően az ítéleti tényállást az I-III.r., valamint a VI-VIII.r. vádlottak tekintetében megalapozottan állapította meg. Megjegyezte, hogy Terhelt7 VII.r. vádlott vonatkozásában a terhelt elmeállapotára vonatkozó adatokat a bíróság tévesen a történeti tényállásban tüntette fel, melyet az irányadó gyakorlatnak megfelelően az ítélet személyi részébe szükséges átemelni.

[34.] A vádhatóság érvelése szerint a törvényszék indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett. Valamennyi bizonyítékot az iratok tartalmának megfelelően ismertetett, majd azokat egyenként és összességükben is értékelte. Az elsőfokú tanács kellően számot adott arról is, hogy a vádlottak védekezését elvetve ítéleti tényállását mely bizonyítékokra alapította, és hogy II.r. vádlottnak az egymással ellentétes tartalmú vallomásai közül miért a nyomozati vallomását fogadta el ítélezése alapjául.

[35.] Az ügyészi érvelés szerint a törvényszék az általa megállapított tényállásból okszerűen következett Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt7 VII.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlottak bűnösségére és a bűncselekmény minősítése is törvényes.

[36.] A vádhatóság szerint a fellebbviteli eljárásban megalapozottá teendő tényállásból pedig Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottak büntetőjogi felelősségére kell okszerű következtetést vonni, és őket – mint bűnsegedeket – bűnösnek kell kimondani a Bt. 396. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a.) pontja szerint minősülő különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetében, valamint a Btk. 345. §-ába ütköző folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[37.] A fellebbviteli főügyészség szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket hiánytalanul számba vette, azokat azonban nem a valós súlyuknak megfelelően értékelte, így eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki a bűnösnek kimondott valamennyi vádlott tekintetében. Hangsúlyozta, hogy a vádlottak adóelkerülő tevékenységüket igen hosszú ideig folytatták, valamint, hogy a központi költségvetésben bekövetkezett vagyoni hátrány igen komoly összegű, az meghaladta a kettőmilliárd forintot is.

[38.] Mindezek alapján I. r. vádlott tekintetében a törvényi minimumot alig meghaladó, míg II.r.-III.r., illetve VI.r.-VIII.r. vádlottak vonatkozásában az ún. enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott, VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottakat érintően végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés nem tükrözi megfelelően a bűncselekmény tárgyi súlyát, a bűnösségi körülményeket és az elkövetők társadalomra veszélyességét. Álláspontja szerint a büntetési célok velük szemben kizárólag hosszabb tartamú szabadságvesztés és ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabásával érhetők el. Kitért arra is, hogy

Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlottak tekintetében az ítélet „komoly belső aránytalanságban” is szenved, az általuk okozott vagyoni hátrány konkrét mértéke okán.

[39.] Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottakkal szemben ugyancsak végrehajtandó szabadságvesztés büntetést és közügyektől eltiltás mellékbüntetést, valamint IV.r. vádlottal szemben könyvelői foglalkozástól eltiltást, míg V.r. vádlott vonatkozásában gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás kiszabását indítványozott.

[40.] Terhelt1 I.r. vádlottal szemben a törvényszék által kiszabott pénzbüntetéssel, és az őt érintő zár alá vétel feloldásával egyetértett, e körben nem tartotta fenn az ügyészi fellebbezést.

[41.] Álláspontja szerint szintén helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor I.r., III.r., VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottakat a Btk. 52. § (1) bekezdésének a) pontja és 54. § a) pontja értelmében gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás büntetésre is ítélte. Meglátása szerint azonban annak tartama azonban I.r. és VIII.r. vádlottak tekintetében nem felel meg a bűncselekmény elkövetésében betöltött szerepüknek és a bűnösségi körülményeknek, így a velük szemben kiszabott foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés tartamának emelése szükséges és indokolt.

[42.] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét változtassa meg, és Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r. és Terhelt3 III.r. vádlottak büntetését súlyosítsa oly módon, hogy a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés, valamint az I.r. vádlottal szemben kiszabott gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás tartamát emelje fel.

[43.] Továbbá Terhelt6 VI.r., Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést lényeges tartamban súlyosítsa, mellőzze a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést és őket mellékbüntetésül tiltsa el a közügyek gyakorlásától is, továbbá a VIII.r. vádlottal szemben kiszabott gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás tartamát emelje fel.

[44.] Valamint mondja ki bűnösnek Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottakat a Btk. 396. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettében, és a Btk. 345. §-ába ütköző bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében. Továbbá IV.r. és V.r. vádlottat ítélje börtön fokozatú szabadságvesztésre, és közügyektől eltiltásra, továbbá rendelkezzen a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, és számítsa be a vádlottak által bűnügyi őrizetben töltött időt. Ezenkívül tiltsa el IV.r. vádlottat a könyvelői foglalkozástól, V.r. vádlottat pedig a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól.

[45.] Végül indítványozta, hogy a bűnügyi költségre vonatkozó ítéleti rendelkezést változtassa meg. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[46.] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a védelmi fellebbezések indokolására BF.334/2023/19. számú átiratában észrevételezte, hogy az I.r. vádlott védőjének – a tárgyalási jelenlétre vonatkozó – kifogásával ellentétben, a törvényszék az előkészítő ülésen, majd 2019. december 11. napán is tájékoztatta a vádlottakat a tárgyaláson való jelenlétéről lemondás szabályairól. Ennek tudatában és védőjük jelenlétében II.r., IV.r. és VII.r. vádlottak nyilatkoztak úgy, hogy nem kívánnak jelen lenni a további tárgyalási napokon. Az ügyész hozzátette, hogy mivel VIII.r. vádlott védelmét ekkor helyettes védő látta el, így a kirendelt védője később írásban is benyújtotta a védenca nyilatkozatát, valamint a kézbesítési feladatok ellátására vonatkozó megbízását. Megjegyezte azt is, hogy a 2022. június 27. napján tartott tárgyaláson személyesen megjelent III.r. és IV.r. vádlott, így a Be. 430. § (1) bekezdése

értelmében a lemondó nyilatkozatuk valóban hatályát veszítette, majd a 2022. december 19. napán tartott tárgyaláson nem jelentek meg. Az ítélet hatályon kívül helyezéséhez azonban ez sem vezethet, ugyanis a törvényszék határozathirdetésre napolt, és a Be. 550. § (2) bekezdése alapján az ítélet a vádlott, és a védő távollétében is kihirdethető. Azt is kiemelte, hogy a Kúria következetes gyakorlata alapján, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt eljárási szabálysértés egyébiránt kizárólag azokra a vádlottakra terjed ki, aki nem volt jelen a tárgyaláson, és így vonatkozásában az eljárási szabálysértés megvalósult (BH2014.204., BH2020.172., Kúria Bfv.274/2021/14. határozat 46. bekezdése).

[47.] A tárgyalás folytonosságával kapcsolatban I.r. vádlott védőjének kifogásaira hangsúlyozta, hogy a Be. 518. § (3) bekezdés értelmében a tárgyalás megismétlése során a korábbi tárgyalási napokon készült jegyzőkönyveket kell ismertetni, és nem az előkészítő ülés jegyzőkönyvét. Egyébiránt megjegyezte, hogy a védői érvelés azt is figyelmen kívül hagyta, hogy a törvényszék a későbbiek folyamán újfent megismételte a tárgyalást (193. jegyzőkönyv), és ekkor ismertette a 26. számú jegyzőkönyvet is (mely az előkészítő ülés jegyzőkönyve).

[48.] Egyebekben indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a kitűzött tárgyaláson a nyomozati iratok XI. és XII. kötetében elfekvő valamennyi közleményt tegye az eljárás anyagává a Be. 531. § (1) bekezdése alapján azok lényegének ismertetésével.

[49.] Terhelt I.r. vádlott védői fellebbezésük írásban benyújtott indokolásában elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatását, és Terhelt I.r. vádlott felmentését, harmadlagosan a büntetése enyhítését indítványozták.

[50.] Elsődleges indítványuk körében a Be. 608. (1) bekezdés d) pontjára, a Be. 609. § (1) bekezdésére, és (2) bekezdés b) pontjára hivatkozással a tárgyalási jelenlét jogáról történő lemondás szabályainak megsértését hangsúlyozták II.r., III.r., IV.r., és VIII.r. vádlottak tekintetében. Érvelésük szerint a jelenlét jogáról lemondás ezen vádlottak vonatkozásában nem volt szabályszerű, mert a törvényszék tanács elnöke nem figyelmeztette őket a Be. 430. § (4)-(7) bekezdésiben foglaltakra (44. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldala). Ez pedig olyan abszolút hatályon kívül helyezési ok, mely valamennyi vádlottat érint. Megjegyezte, hogy a törvényszék a tárgyalás megismétlésének szabályait is megsértette, mikor az előkészítő ülésről készült 26. számú jegyzőkönyvet nem ismertette. Álláspontjuk szerint ekként a tárgyalás folytonosságának szabályait nem tartotta be, mely az ügy érdemére kiható a Be. 609. § (2) bekezdés a-b) pontjai alapján relatív eljárási szabályszegés.

[51.] A védencük által felkért szakértő⁴ szakértő véleményének kirekesztését is törvénysértőnek vélték. Ugyanis a védők szerint a törvényszék vizsgálat nélkül elutasította azt, hogy már 2019-ben, a vádemelési szakaszban benyújtották indítványukat más szakértő kirendelésére vonatkozóan, illetve ennek elutasítása esetén magánszakértő igénybevételére vonatkozóan is nyilatkoztak. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság ezenkívül megsértette a Be. 190. § (1) bekezdésében foglalt eljárási kötelezettségét is. Hiányolták, hogy a törvényszék formálisan nem határozott a magánszakértői vélemény befogadásáról, avagy annak elutasításáról, így elzárta a védelmet, hogy a Be. 190. § (3) bekezdésben rögzített magánszakértői vélemény igénybevételének lehetőségétől. A nyomozóhatóság által kirendelt szakértő³ igazságügyi adó-, és járulék szakértőt ugyanis nem találták kompetensek az eljárásban felmerült könyvszakértői kérdésekben. E körben Fodor Réka Az igazságügyi könyvszakértés jelentősége napjainkban című művéből idéztek hosszasan. A védők szerint mindez az ügy érdemére kiható, hatályon kívül helyezést eredményező relatív eljárási szabálysértés.

[52.] I.r. vádlott védőinek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása is megalapozatlan, ugyanis az részben hiányos, részben tényről tényre helytelen következtetésen alapul. Elsődlegesen azt emelték ki, hogy a törvényszék nem foglalkozott a gazdasági társaságok tényleges működésének adataival. Hiányolták annak megállapítását is, hogy az cég14. mely társaságoktól szerezte be az árut, amelyet az cég1. részére értékesített. Továbbá álláspontjuk szerint a törvényszék adós maradt a társaságok közötti pénzmozgás útjának feltárásával is. Meglátásuk szerint az elsőfokú bíróság pusztán a belső meggyőződésének adott hangot a tényállási részben, melyet bizonyítékok nem támasztanak alá.

[53.] Utaltak rá, hogy a Btk. 396. §-ában meghatározott költségvetési csalás ún. keretdispozíció, így figyelembe kell venni a Kúria 5/2016. (IX.26) KMK véleményét az áfáról. E körben az értékesítési folyamat objektív körülményire hívták fel a figyelmet, mely a társaságok működési időpontjai, a teljesítési folyamathoz kapcsolódó pénzügyi teljesítések, továbbá az cég1. „haszonhúzó” voltának hiánya, és az árrés, valamint a vevő-szállító partnerek gazdasági kapcsolatainak elemzésével, és a megrendelések teljesítésével adható meg. Érvelésük szerint a gazdasági esemény megtörténtében való állásfoglalás nem lehet megalapozott akkor, ha nem kerül sor annak mindkét oldalról történő vizsgálatára.

[54.] Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítéletben a személyi bizonyítás rendkívül hiányos. Kiemelték, hogy a tanúk vallomása alapján megállapítható, hogy védencét egyetlen külföldi beszállító sem ismerte, valamint a beszállítások kapcsán kizárólag Terhelt2val, és Terhelt3val álltak kapcsolatban. Hiányolták, hogy a bünygyi jogsegély keretében az osztrák, a cseh, a lengyel, és a szlovák hatóságok által kihallgatott 41 tanú (kereskedő, fuvarozó, speditőr cégek képviselői) vallomását nem ismertette ítéletében, noha ezen személyek egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy Terhelt1 vádlottal, illetve az cég1-vel nem álltak kapcsolatban. Emellett hangsúlyozták, hogy a fuvarozó cégek képviselői közül senki nem tett terhelő vallomást Terhelt1ra.

[55.] Részletesen elemezték Terhelt2 II.r. vádlott vallomásait is, majd mindezek tükrében azzal érveltek, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelési szabályokat megszegte, illetve nem indokolta meg kellően, hogy II.r. vádlott vallomásai miben térnek el, és mi alapján választotta ki a nyomozati vallomását. Hangsúlyozták, hogy meggyőződésük szerint egyazon személy egyidejűleg nem lehet szavahihető, és szavahihetetlen is. Ezután fellebbezésük indokolásában, öt számukra megválaszolatlan kérdést sorakoztattak.

[56.] A büntetés enyhítése körében kiemelték, hogy álláspontjuk szerint a hat bevéllási időszak nem tekinthető olyan kirívóan hosszú időnek, aminek nagy súlyt kellene tulajdonítani a büntetés kiszabása során. Emellett hangsúlyozták a jelentős időmúlást, majd mindezek alapján Terhelt1 I.r. vádlott büntetésének jelentős mértékű enyhítését kérték a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pont alapján másodlagosan.

[57.] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezésében foglaltakra észrevételezték, hogy a törvényszék által helyesen kirekesztett lehallgatási anyag sem tartalmazza a védencüket terhelő tényállás szerinti bűncselekményt. Ugyanis az ügyben keletkezett titkos adatszerzés más ügyben, más személyekkel szemben rendelték el, így a régi Be. 206. § (5) bekezdése alapján az Terhelt1sal szemben nem használható fel. Hivatkoztak még Mészáros Ádám Gondolatok a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának véleményéről című írásra, valamint más ügyben keletkezett ítéltáblai határozatokra, ahol szintén a „haladéktalanság” elvének sérülését állapították meg (3.Bf.257/2011/15.). A védelem szerint a jelen ügyben megjelenő 44 napos intervallum semmiképp nem tekinthető elfogadható a titkos információgyűjtés eredmények felhasználhatósága körében. Végezetül arra utaltak, hogy más ügyben korábban több bírói fórum is úgy foglalt állást, hogy a már kirekesztett bizonyítékok másodfokon történő felhasználása sértene az ítéltkezés egységességébe vetetett bizalmat, és közvetetten a jogbiztonság elvét is.

[58.] A fellebbviteli ügyészség írásban indokolt fellebbezésére Terhelt1 I.r. vádlott védője írásban észrevételt, valamint indítványokat tett. Elsődlegesen az ügyészi indítvány 3. oldalának utolsó két bekezdését, valamint a 4. oldalának első három bekezdését súlyosan iratellenesnek vélte. E körben ismét hangsúlyozta, hogy az összefoglaló jelentés már 2013. március 6. napján rendelkezésre állt, így álláspontja szerint a további 44 napban, a feljelentés 2013. április 19. napjának megtételéig a nyomozó hatóság nem tett további lépéseket a nyomozás elrendelésének előkészítése érdekében. Hangsúlyozta, hogy a jogalkotó szándéka az volt, hogy a büntetőeljáráson kívül végzett titkos információgyűjtés rövid határidőn belül bekerüljön a keretek közé. E rövid határidőt pedig, lényegében törvényi szintre emelve a korábbi bírói gyakorlatot, az új Be. 8 napban határozza meg. Mindezek pedig a „haladéktalanság” elvét sértik. Utalt rá, hogy az ügyészség által hivatkozott 74/2009. BK vélemény a Kúria a 2/2023. BK véleményében nem tartotta fenn.

[59.] Ezt követően a Fővárosi Törvényszék 31.B.388/2015/127. számú ítéletének 39-41. oldalából, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.1/2019/28. számú ítéletének 23-25. oldaláról idézett.

[60.] Mindezeket követően a védő egy táblázatba szedve kívánta hangsúlyozni, hogy a feljelentés megtételére az információ elfogásától számított határidő is relevanciával bír. Így az egyes információk elfogásától a feljelentésig 122-333 nap telt el, ami álláspontja szerint az alkotmánybírói gyakorlat és a bírói gyakorlat szerint megengedhetetlen.

[61.] Fenntartva fellebbezési előadását, indítványozta, hogy az ítéltábla a titkos információgyűjtést anyagának ismertetését megelőzően ismertesse valamennyi ezzel kapcsolatos ügyészi indítványt, és bírói engedélyt, valamint a Fővárosi Törvényszék 1.B.1057/2017/38. számú, és a fentebb hivatkozott ítéletek vonatkozó részeit, ismertesse a nyomozati iratok 11. kötetében elfekvő Összefoglaló jelentést, illetve a NAV feljegyzését, majd ezt követően nyilatkoztassa meg a tárgyaláson jelenlévő ügyészt, hogy miből állapítható meg, hogy 2013. március 6., és 2013. április 19. napja közt a nyomozóhatóság az adatok „rostálását”, és elemzését végezte, továbbá, hogy mely lehallgatási anyag-rész mely történeti tényállási elemet bizonyíthatja.

[62.] Terhelt2 II.r. vádlott védője fellebbezését a Be. 584. § (6) bekezdésben írt kötelezettsége ellenére írásban nem indokolta.

[63.] Terhelt3 III.r., és Terhelt4 IV.r. vádlott védője írásbeli fellebbezése indokolásában elsősorban azt emelte ki, hogy álláspontja szerint lehallgatási anyag kirekesztése az elsőfokú bíróság által törvényes, és indokolt volt.

[64.] A védelem szerint helytálló azon elsőbírói érvelés is, hogy nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, hogy a számlák könyvelésekor Terhelt4 tudott volna azok fiktív voltáról. Így IV.r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[65.] Terhelt3 III.r. vádlott tekintetében elsődlegesen az ítélet megváltoztatására, védenccé bizonyítottság hiányában történő felmentésére irányult fellebbezési indítványa, másodlagosan a büntetése jelentős enyhítésére. Terhelt3 III.r. vádlott esetében a védői álláspont szerint személyi bizonyítékok (így Terhelt6 vádlott-társ vallomása, és az időközben elhunyt tanú⁵⁷ vallomása) áll rendelkezésre. A védelem érvelése szerint a feltárt bemutatott modell ugyanis kizárólag egy közgazdasági folyamatot ír le, de az abban foglalt személyek konkrét felelőssége, tudattartama nincs alátámasztva. Kiemelte azt is, hogy mivel a cselekmények minden lényeges mozzanatát, az elkövetők egymás közötti kapcsolatrendszerét, az elhangzott beszélgetéseket, és azok tartalmát kizárólag a lehallgatási anyag bizonyítja, amit az elsőfokú bírói döntés értelmében nem lehet figyelembe venni, így III.r. vádlott esetén is a

bizonyítottság hiányában történő felmentés indokolt. Álláspontja szerint ugyanis Terhelt3 csupán üzletkötő volt, mely tevékenység önmagában nem bizonyítja, hogy védenccé átlátta volna a számlázás, az árumozgatás fiktivitását, vagy tisztában lett volna azzal, hogy a beszerzések láncolata az áfa befizetésének elkerülésére irányult volna.

[66.] Másodlagos indítványa körében Terhelt3 III.r. vádlott büntetlen előéletét, az igen jelentős időmúlást, valamint két kiskorú gyermekéről való gondoskodást, és a rendezett életvitelét emelte ki. Mindezek alapján a vele szemben kiszabott szabadságvesztés mértékének enyhítését, és végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését kérte.

[67.] Terhelt6 VI.r. vádlott védője írásbeli fellebbezése indokolásában a korábban bejelentett jogorvoslat irányait fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy védencét, állítása szerint megtévesztették, ugyanis nem vitatottan megalapította a cég12.-t, ugyanakkor Terhelt3val abban állapodott meg, hogy egyfajta „ügynöki” munkát kell végeznie. Ezt valóban elvállalta, a cégnek – a kötelező rendelkezéseknek eleget téve – a banknál számlát is nyitott. A megállapodásuk szerint a cég tőkéjének megfelelő összeget kölcsön kapta, melyet úgy kellett visszafizetnie, hogy ledolgozza. Hangsúlyozta, hogy védenccé a vádlottak közül kizárólag Terhelt3t ismerte, a többiekkel sosem találkozott. A cég megalapítását követően azonban nem végzett érdemi tevékenységet, és nem is volt azzal tisztában, hogy mi történik a céggel. Terhelt6 tehát nem tárgyalt üzleti partnerekkel, számlát nem állított ki, nem vette át a cégnek érkezett küldeményeket, nem bízott meg könyvelőt, illetve nem intézkedett a cég könyvelése és bevételek benyújtása ügyében. Hozzátette, hogy mindezek ellenére a cég könyvelése lefoglalásra került, tehát valaki e körben helyette intézkedett. Később pedig aláírt egy meghatalmazást, mivel tartozott Terhelt3nak. Kiemelte azt is, hogy védencének nem volt tapasztalata a cégvezetéssel, így biztosan nem adott utasítást a könyvelőnek hamis tartalmú bevételek benyújtására, illetve nem is működött ebben közre. Megjegyezte, hogy szerepét mutatja az is, hogy a meghallgatott beszélgetésekben sem szerepel. Valamint fontos körülmény, hogy védenccé semmilyen módon nem részesült a megszerzett vagyoni előnyból, ugyanis sem „fizetést”, sem egyéb juttatást nem kapott. Hozzátette, hogy az úgynevezett strómanok valamiféle ellenszolgáltatás ellenében adják általában a nevüket egy céghez. A védelem álláspontja szerint egy cégalapítás és egy számlanyitás nem elegendő bűnösség megállapításához. Kiemelte még, hogy Terhelt6 amikor jelen büntetőeljárás megindult, ekkor szembesült vele, hogy mi történt az általa alapított céggel tulajdonképpen a nevében, aki ekkor teljes mértékben összeomlott és pszichiátriai kezelésre szorult.

[68.] Másodlagos indítványa körében védenccé marginális szerepét, így a bűnsegédként történő elkövetőkre alkalmazható, a Btk. 82. § (4) bekezdés szerinti kétfokú enyhítést kérte, vagyis azt, hogy szabadságelvonással nem járó büntetést szabjon ki vele szemben az ítéltábla. Továbbá hangsúlyozta a személyiségzavarát, büntetlen életmódját, kifogástalan életvitelét, és a nagyfokú időmúlást. Az elsőfokú ítélet kihirdetése óta bekövetkezett egészségromlása miatt igazságügyi orvosszakértő kirendelését indítványozta, melyhez orvosi iratokat csatolt.

[69.] Terhelt5 V.r. vádlott védője fellebbezési ellenkérelme indokaként elsőként azt emelte ki, hogy álláspontja szerint a törvényszék helyesen járt el, mikor a titkos információgyűjtés eredményeként keletkezett jelentéseket a bizonyítékok közül kirekesztette. Hivatkozott a Be. 868. § (1) bekezdésére, a Be. 870. § (1) bekezdésére, és a Be. 872. § (1) bekezdésére, hangsúlyozva, hogy a törvényességi kérdés nem az alkalmazás, hanem a felhasználhatóság körében merült fel. A védő szerint e tekintetben pedig nem egyértelmű az átmeneti rendelkezés. Kiemelte azt is, hogy a Be. jelenleg nyolcnapos határidőt engedélyez a feljelentés megtételére a titkos adatszerzés tekintetében az érdektelen adatok kiszűrésére, és megsemmisítésére. Mindezek alapján álláspontja szerint, a törvényszékkel egyetértve, a

2012. június 22. és 2013. márciusa közti beszélgetések lehallgatását követően, 2023. április 19. napján tett feljelenéssel sérült a „haladéktalanság” elve, így az arról készült jelentések nem használhatók fel bizonyítékként. A védő szerint az ügyészség e körben kifejtett álláspontja megalapozatlan.

[70.] Utalt a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.1/2019/28. számú ítéletére, ahol ugyanezen álláspontot képviselt a másodfokú bíróság a titkos információgyűjtés felhasználhatósága vonatkozásában. Hangsúlyozta, hogy e körben nem köti a nyomozási bíró döntése, vagyis, „pusztán amiatt, hogy a nyomozási bíró a bizonyítékok büntető ügyben történő felhasználhatóságát engedélyezte, a lehallgatási anyag nem válik automatikusan törvényessé.” A hivatkozott táblabírói határozatban foglaltak szerint ugyanis az információ keletkezése után több mint két és fél hónappal később tett feljelentést a nyomozó hatóság.

[71.] Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság ne tegye a tárgyalás anyagává a titkos információgyűjtés során keletkezett közleményeket és jelentéseket, és az elsőfokú bíróság ítélet hagyja helyben. A védő érvelése szerint ugyanis Terhelt5 V.r. vádlott bűnösségére nincs bizonyíték, tagadása nem került cáfolatra.

[72.] Terhelt7 VII.r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában elsődlegesen védence felmentését, másodlagosan a büntetése enyhítését kérte. Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint védence tudata nem fogta át, hogy bűncselekmény elkövetésében vett részt. Emellett Terhelt7 egészségügyi problémáira hívta fel az ítéltábla figyelmét. E körben kiemelte, hogy védence súlyos motorbalesetét követően maradandó egészségromlása alakult ki, amely a mozgására a mai napig kihatással van. Ezenkívül labilis érzelmi állapotára, változó hangulatára utalt, melynek kezelésére kezelőorvosai utasítására antidepresszáns gyógyszereket szed. Hangsúlyozta azt is, hogy védence öngyilkosságot is megkísérelt, ami mutatja, hogy már a folyamatban lévő eljárás tényét is büntetésként éli meg. Meglátása szerint Terhelt7 előzetes mentesítésre is érdemes, hogy munkaviszonya ne legyen veszélyeztetve ezáltal.

[73.] Fellebbezése 2024. május 22. napján kelt kiegészítésében hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint védence cselekménye legfeljebb közokirat hamisításnak tekinthető, mivel az általa alapított gazdasági társaságnak csak névleg volt ügyvezetője, azt a valóságban nem vezette, a valódi gazdasági tevékenységről és az ennek során kiállított számlákról nem volt tudomása. Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet 59. oldalán rögzítésre is került, hogy Terhelt4 védencét kioktatta előre arról, hogy a NAV-os kihallgatás során mit kell mondania, annak érdekében, hogy ne legyenek problémák.

[74.] Hangsúlyozta, hogy a bűnsegédi minőség eléréséhez az adott személynek tudnia kell róla, hogy amit cselekszik az elősegíti egy bűncselekmény véghezvitelét. Álláspontja szerint ellentmondásos, hogy a személyiségzavarban szenvedő Terhelt7 vádlottal szemben elvárás a törvényszék részéről, hogy nyilvánvalóan tisztában legyen, míg a társaság tapasztalt könyvelőjével szemben nem. Ezzel arra kíván rámutatni, hogy védence még annyira sem értette, hogy jelen ügy elkövetői körének mi lehetett a valódi célja, mint a könyvelő. Mindezek alapján elsődlegesen továbbra is Terhelt7 felmentését indítványozta.

[75.] Másodlagos indítványa körében kiemelte, hogy a törvényszék ítéletének 61. oldalán a büntetés kiszabási körülmények közt tévesen szerepel, hogy védence büntetett előéletű. Hangsúlyozta az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt időt. Valamint, hogy védence 2024. április 4. napján házasságot kötött, és szeretne családot alapítani, ezzel kapcsolatban okiratokat csatolt. Ezután néhány más ügyben hozott határozattal kívánta prezentálni az enyhébb büntetés kiszabásának lehetőségét. Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla Terhelt7 VII.r. vádlott büntetését enyhítse és részesítse előzetes mentesítésben.

[76.] Terhelt8 VIII.r. vádlott védője fellebbezése irányait fenntartva kifejtette, hogy álláspontja szerint nem állapítható meg olyan zárt logikai láncolat, amely egyértelműen védenca bűnösségére mutatna. Kiemelte, hogy Terhelt8 védekezése szerint a cég13-t tényleges működtetési céllal vette át. Ennek érdekében kötött szerződéseket üzleti partnerekkel. A cég bankszámlájához rajta kívül Tanú70nak volt, aki a szállítmányok lebonyolítását is végezte. Így a cége tényleges működésére teljes rálátása nem volt. Védenca állt kapcsolatban a könyvelővel, azonban adóelkerülő magatartásról nem volt tudomása. Ezen védekezését Terhelt1 is megerősítette. Mindezek alapján elsődlegesen védenca bizonyítottság hiányában történő felmentését, másodlagosan – a további időmúlást is figyelembe véve – büntetése enyhítését indítványozta.

[77.] A kétirányú fellebbezések az alábbi eredményre vezettek:

[78.] A bejelentett perorvoslatok folytán eljárva az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárását a Be. 590. § (1) (2) bekezdése alapján teljeskörűen – a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül – vizsgálta felül. Így vizsgálta a perrendi szabályok megtartását, a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését, a büntetés kiszabását, valamint a járulékos rendelkezések törvényességét és az indokolás helyességét.

[79.] A vádirat a 2017. évi XC. törvény (Be.) hatálya alatt került benyújtásra, az elsőfokú bíróság az ügyet a Be. 13. § (3) bekezdése szerint a vád tárgyát képező gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekményt három hivatásos bíróból álló tanácsban folytatta le, ahol a tanács egy tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának bírása volt, mely a perrendi szabályok szerint kifogástalan.

[80.] A felülbírálat során rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat mindkét ügydöntő határozatát megelőző eljárás során betartotta. Az ügy elkülönítése a 2022. december 19. napján megtartott tárgyaláson meg nem jelent, és balesetet szenvedett Terhelt6 VI. r. vádlott tekintetében célszerű volt. Ugyanakkor az elkülönítés tárgyában hozott határozat a Be. 449.§ (4) bekezdés d) pontja alapján pervezető végzés, amit a Be. 451.§ (9) bekezdése értelmében indokolni sem volt szükséges. A másodfokú bíróság pedig az ügyeket egyesítette.

[81.] Az ítéltábla megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék a vád tárgyát képező lényeges tények túlnyomó többségére az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben felvette a bizonyítást, majd a tényállás-megállapítási kötelezettségének nagyrészt eleget tett.

[82.] Az elsőfokú bíróság a bizonyítást lefolytatta, Terhelt1 I.r. vádlott a bírósági szakban írásban tett vallomást, valamint azon vádlottak esetében, akik a vallomás megtagadásának jogával éltek, mind a nyomozati, mind az adóigazgatási eljárásban tett nyilatkozatait ismertette, valamint az elsőfokú ítéletben hiánytalanul és pontosan megjelölt tanúkat és szakértőket kihallgatta. A szakvéleményeket, valamint a releváns okirati bizonyítékokat felolvasással és ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette.

[83.] A törvényszék a bizonyítási eljárás során részletesen megvizsgálta a bizonyítandó tényeket és megfelelően ellenőrizte a vádlottak nyilatkozatait, védekezését.

[84.] A 2019. szeptember 11. napján megtartott előkészítő ülést követően a törvényszéken több, mint három és fél éven át folyt a bizonyítási eljárás. Az előkészítő ülésen ugyanis egyik vádlott sem ismerte be a bűnösségét, és ennek megfelelően a tárgyaláshoz való jogukról sem

mondtak le, így a törvényszék helyesen tárgyalásra tűzte az ügyet (26. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[85.] Az egészségügyi veszélyhelyzetre vonatkozó rendeletben foglaltakra, illetve a vádlottak, és a védők részben koronavírus megbetegedésére figyelemmel több alkalommal kellett a tárgyalást elhalasztani.

[86.] A tárgyalást 2019. december 11. napján megkezdte (bár ezen eljárási cselekményt elmulasztotta külön feltüntetni a jegyzőkönyven), ahol végzésben kirekesztette az 1.B.390/2019/44-I. számú 2013. március 6. napját megelőzően végzett titkos információgyűjtés eredményeként keletkezett jelentéseket a bizonyítékok köréből. Ezt követően ismertette a vádlottak nyomozati vallomásait, majd - szűkszavúan - tájékoztatta őket a tárgyalási jelenlét jogáról történő lemondás szabályairól (44. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldalának 4. bekezdés). Ennek megfelelően Terhelt2 II.r. vádlott (kizárólag a 2019. december 13. napjáról), Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., és Terhelt8 VIII.r. vádlott éltek ezen jogukkal, és tárgyaláson jelenlévő védőiket a kézbesítési feladatok ellátásával. VIII.r. vádlott védelmében ekkor helyettesítési meghatalmazással Jogi képviselő1 kirendelt védő helyett Jogi képviselő2 védő látta el.

[87.] Ezután a félbeszakított, 2019. december 13. napján tartott tárgyaláson VIII.r. vádlott védője 44-III. sorszám alatt benyújtotta a törvényszék részére Terhelt8 VIII.r. vádlott tárgyalási jelenlétéről lemondó nyilatkozatát, és Jogi képviselő1 védő részére adott meghatalmazását a kézbesítési feladatok ellátására (45. szám alatt). A nyilatkozaton részletesen szerepel a Be. 430. § (4)-(7) bekezdéseire vonatkozó figyelmeztetés, mely a perrendi szabályoknak megfelel.

[88.] Ezt követően tanúkihallgatással folytatta a bizonyítás felvételét: tanú73, tanú2, tanú3, tanú72, tanú8, továbbá ismertette az elhunyt tanú57 tanú halotti anyakönyvi kivonatát, és nyomozati vallomását (44. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[89.] A folytatólagos, 2021. február 3. napján tartott tárgyaláson a tanács összetételében változás nem történt, a tárgyalási határnapok között azonban több mint hat hónap telt el.

[90.] A Be. 518. § (3) bekezdése alapján a tárgyalást ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás, egyébként a tárgyalást meg kell ismételni. Ha a korábbi tárgyalási határnap óta hat hónap eltelt, a tárgyalást az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára meg kell ismételni. A bíróság a tárgyalást a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésével ismétli meg.

[91.] A 2020. június 17. napjától hatályos a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 2020. évi LVIII. törvény (továbbiakban Kivezető tv.) 219. § (5) bekezdése értelmében ezen tárgyalási időköz azonban egy év.

[92.] Mindezek alapján a 2021. február 3-ai tárgyaláson az előző tárgyalási nap iratanyagának (a 44. számú tárgyalási jegyzőkönyv) rövid ismertetésével megismételte az eljárást, mely sürgősségű volt, azonban a perrendi szabályoknak megfeleltethető, ugyanakkor eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy mindezt I.r. vádlott védőjének, és V.r. vádlott távollétében tette. Ezt követően azonban kizárólag a VI.r., és VII.r. vádlottak vonatkozásában vett fel bizonyítást: szakértől igazságügyi elmeorvosszakértőt, és szakértő2 igazságügyi orvosszakértőt hallgatta meg (94. számú jegyzőkönyv).

[93.] A 2021. június 7. napján tartott tárgyaláson tanú60 tanú kihallgatásával folytatta a bizonyítás felvételét, majd felolvasta tanú6, tanú68, tanú19, tanú21, tanú22, tanú20, tanú23, tanú24, és tanú25 tanúk vallomását (113. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[94.] A 2021. december 13. napján tartott tárgyaláson a korábban a tárgyaláson jelenlét jogáról lemondó Terhelt4 IV.r. vádlott idézés nélkül megjelent, majd a törvényszék szakértő3 igazságügyi járulékszakértőt hallgatta meg (135. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[95.] A 2022. június 27. napján megtartott folytatódó tárgyaláson a korábban a tárgyaláson jelenlét jogáról lemondó Terhelt3 III.r. vádlott idézés nélkül megjelent (Terhelt4 IV.r. vádlott is jelen volt), majd mivel a tárgyalási határnapok közt ismét több, mint 6 hónap telt el, a törvényszék újfent ismertette a korábbi (44., 94., 113., és 135. számú) tárgyalási jegyzőkönyveket. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a Kivezető tv. 219. § (5) bekezdése azonban még jelenleg is hatályban van, így szükségtelenül ismételte meg a törvényszék az eljárást. Ezt követően Terhelt1 I.r. vádlott 2022. június 23. napján érkezett írásbeli vallomását felolvasta, majd szakértő3 igazságügyi járulékszakértőt hallgatta meg ismételten (193. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[96.] A következő, 2022. szeptember 5. napján tartott tárgyaláson szintén jelen volt a tárgyalási jelenlét jogáról lemondott III.r., és IV.r. vádlott, ahol a törvényszék a nyomozati iratokat ismertette, majd a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánította, és az ügyész perbeszédével folytatódott az eljárás (201. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[97.] A 2022. december 5. napján tartott tárgyalási napon a védők megtartották a perbeszédüket, majd a jelenlévő I.r., II.r., V.r., és VII.r. vádlottak utolsó szó jogán nyilatkoztak, míg III.r., IV.r., és VI.r. vádlottak nem kívántak felszólalni (210. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[98.] A határozathirdetésre napolt 2022. december 10. napján tartott tárgyaláson I.r. vádlott védője nem jelent meg, valamint a korábban a jelenlét jogáról lemondó III.r., IV.r., és VIII.r. vádlottak, illetve VI.r. vádlott betegsége miatt. Ekkor 212-I. számú végzésével Terhelt6 VI.r. vádlott ügyét elkülönítette, majd a többi vádlott vonatkozásában ügydöntő határozatot hozott (212. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Míg VI.r. vádlott tekintetében 2023. március 27. napján hirdette ki az ítéletet (1.B.536/2022/9. számú tárgyalási jegyzőkönyv).

[99.] Egyebekben a nyomozás során kirendelt, és az elsőfokú bíróság által 2022. február 9. napján 1.B.390/2019/145. sorszám alatt szakvéleménye kiegészítését elrendelő, majd a törvényszék előtt tartott 2021. december 13. napján (135. számú tárgyalási jegyzőkönyv) és 2022. június 27. napján (193. számú tárgyalási jegyzőkönyv) tartott tárgyaláson meghallgatott szakértő3 igazságügyi adó-, és járulékszakértő szakvéleménye mindenben meggyőző volt a másodfokú bíróság számára is. A 2021. december 13. napján megtartott tárgyaláson a törvényszék engedélyezte az idézés nélkül megjelent szakértő4 szakértő részére, hogy a tárgyalás menetének zavarása nélkül segíthesse I.r. vádlott védőjének munkáját. Ezenkívül a felek korlátozás nélkül gyakorolhatták kérdezői, és észrevételezői jogukat. Mindezekre tekintettel az ítéltábla is elutasította szakértő4 igazságügyi könyvszakértő kirendelését a másodfokú eljárásban.

[100.] A fellebbezéssel érintett Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott elmeállapotára nézve védői indítványra igazságügyi orvos-, és pszichiáter szakértőket rendelt ki az elsőfokú bíróság. Együttes véleményüket írásban elkészítették (elsőfokú iratok 35. sorszáma alatt), majd a 2021. február 3. napján tartott tárgyaláson (94. számú tárgyalási jegyzőkönyv) meghallgatta a kirendelt szakértő1 igazságügyi elmeorvos, és szakértő2 igazságügyi orvosszakértőket szakvéleményük szóbeli kiegészítése végett. Mindezt az elsőfokú bíróság helyesen értékelt, így e körben szükségtelen lett volna a szakvélemény további kiegészítése, így azt az ítéltábla elutasította.

[101.] Helytálló érveléssel állapította meg azt is, hogy bár az I.r. vádlott és védője szakértő4 igazságügyi könyvszakértő bevonását, és kirendelését indítványozta, azt az eljárási

szabályoknak megfelelően csupán észrevételként lehet figyelembe venni, és azt törvényesen védői észrevételként értékelte ítélet indokolásában (elsőfokú ítélet 57. oldalának 6. bekezdés).

[102.] Az eljárási törvény ugyanis egy kialakított rendszerben ad lehetőséget rá, hogy magánszakértői vélemény elkészítésére miként és hogyan adhat megbízást a terhelt és a védő. Azt, hogy szakértő4 szakvéleményét I.r. vádlott még az új szigorúbb, eljárási törvény hatályba lépése előtt benyújtotta a nyomozó hatóság részére, pedig saját elmondásán kívül semmi nem támasztotta alá, ugyanis az a nyomozati iratok közt nem lelhető fel.

[103.] A 2018. július 1. napján hatályba lépő Be 190. § (2) bekezdése értelmében pedig a terhelt és a védő szakértőnek magánszakértői vélemény elkészítésére adhat megbízást, ha a) a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a szakértő kirendelésére vonatkozó indítványukat elutasította, vagy b) az ügyészség vagy a nyomozó hatóság nem az indítványukban megjelölt szakértő kirendeléséről határozott.

[104.] Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint ha a terhelt vagy a védő indítványa olyan tény szakértő általi megállapítására vagy megítélésére irányul, amelyet az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által kirendelt szakértő által készített korábbi szakvélemény már vizsgált, magánszakértői vélemény elkészítésére akkor adható megbízás, ha a terheltnek vagy a védőnek a 197. § (1)–(2) bekezdés szerinti eljárásra vonatkozó indítványát elutasították. Ha a korábbi szakvéleményt a terhelt vagy a védő indítványában megnevezett szakértő készítette, magánszakértői vélemény elkészítésére megbízás nem adható. A (4) bekezdés értelmében ugyanazon szakkérdésre vonatkozóan a terhelt és a védő egy magánszakértői vélemény elkészítésére adhat megbízást. Míg az (5) bekezdés szerint a terhelt, illetve a védő köteles nyolc napon belül tájékoztatni az ügyben eljáró bíróságot, ügyészséget, illetve nyomozó hatóságot a magánszakértői vélemény elkészítésére adott megbízásról, a megbízás megszűnéséről, a megbízott szakértő személyéről, valamint a szakvélemény elkészítésének határidejéről. A tájékoztatásra előírt határidőt a megbízás, illetve a megbízás megszűnésének napjától kell számítani.

[105.] A Be. 198. § (1) bekezdése alapján az előterjesztett, illetve előadott magánszakértői vélemény akkor minősül szakvéleménynek, ha a terhelt, illetve a védő a 190. § (2)–(4) bekezdésének megfelelően járt el. Egyéb esetben a magánszakértői vélemény a terhelt, illetve a védő észrevételének minősül, a szakértő pedig a szakkérdésre vonatkozóan tanúként nem hallgatható ki.

[106.] Mindezek ellenére a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontja alapján részben megalapozatlannak találta, mert a megállapított tényállás részben felderítetlen maradt.

[107.] A részbeni megalapozatlanság miatt az ítéltábla szükségesnek tartja több eljárásjogi fogalom tisztázását.

[108.] A Kúria Büntető Kollégiumának Joggyakorlat-elemző csoportja által a bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlatának elemzéséről elkészített 2012.EI.II.E.1/6. számú Összefoglaló vélemény szerint a megalapozottság ismérve, hogy a tényállás az elbírálás szempontjából lényeges tény vonatkozásában valósághű legyen, valamennyi lényeges tényre kiterjedő bizonyításfelvétel eredményeként minden olyan lényeges tényt tartalmazzon, aminek következménye a bíróság rendelkezése, ennél fogva felderített, iratszerű, hiánytalan és okszerű.

[109.] Az összefoglaló vélemény hangsúlyozta, hogy nem megalapozatlanság, vagyis nem a bíróság ténymegállapító tevékenységének hibája, ha a lényeges tényre vonatkozó ténymegállapítás hiánya a bíróság bizonyíték mérlegelésének eredménye, azonban az már a ténymegállapító tevékenység hibája, ha lényeges tényre nincs ténymegállapítás, pedig a

bizonyítás felvétele megtörtént, illetve a rávonatkozó bizonyításfelvétel meg sem történt, ezek a megalapozatlanság esetei.

[110.] A megalapozatlanság körében a Kúria elsőként a felderítetlenségre mutatott rá, amely büntetőjogi fogalom alatt a tényállást megalapozó bizonyítási folyamat fogyatékoságát kell érteni, amikor valamely jogilag releváns tényre nem folyt le bizonyítás, vagy nem teljeskörűen folyt le. Tehát a Kúria összefoglaló véleménye azt is megállapította, hogy a hiányos vagy hiányzó tényállás lehet a felderítetlenség következménye, de lehet attól független is. Ebben az esetben ugyanis a büntető anyagi jog szempontjából releváns tények hiányoznak a megállapított tényállásból, vagy nincs tényállás megállapítva.

[111.] A Kúria EBH 2019. B.9. számú elvi bírósági határozata szerint a hatályos büntetőeljárás törvény csak a teljes – a másodfokú eljárásban helyre nem hozható – megalapozatlanság okából engedi meg a hatályon kívül helyezést, míg az ítélet részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését a másodfokú bíróság kategorikus – mérlegelést nem tűző – kötelezettségévé teszi. A részleges megalapozatlanság ezért hatályon kívül helyezés alapjául nem szolgálhat.

[112.] Az egységes ítélezési gyakorlatnak megfelelően az ítéltáblák a megalapozatlanság és részbeni megalapozatlanság kérdéskörét a Kúria előzőekben hivatkozott elvi döntésében előírtak szerint vizsgálják (ÍH 2019.109. és ÍH 2019.111.).

[113.] Az ítéltábla az ÍH 2019. 111. számú döntésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete akkor tekinthető teljes egészében felderítetlennek, ha az elsőfokon eljáró bíróság a vádban rögzített cselekményre, illetve az előterjesztett bizonyítási indítványokra is figyelemmel egyáltalán nem tisztázza a tényállást, vagyis azt a magatartást vagy mulasztást, illetve azokat az adatokat, tényeket, körülményeket, amelyek alapján állást lehet foglalni a terhelt(ek) büntetőjogi felelősségének kérdésében. Abban az esetben azonban, ha a hiányosságok a tényállásnak csak egy részét érintik, így a tényállás nem rögzíti valamennyi, a büntetőjogi felelősség eldöntésének szempontjából releváns körülményt, vagy a megállapított tényállás hiányossága részbeni felderítetlenségre vezethető vissza amiatt, mert a megalapozott tényállás szempontjából hiányzó elemekhez a szükséges bizonyítást nem vette fel az elsőfokú bíróság, vagy nem végezte el teljeskörűen a tényállás tisztázásához szükséges valamennyi bizonyítást, illetve – az ügyiratok tartalma ellenére – a szükséges adatokat nem rögzítette, az ítélete csak részben megalapozatlan. Ekkor azonban a Be. 593. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjában rögzítettek szerint a másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot köteles kiküszöbölni.

[114.] A tényállás hiányossága esetén a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének van helye, az iratellenesség pedig – értelemszerűen, mibenlétéből fakadóan – az iratok tartalma alapján orvosolható. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének nincs mennyiségi korlátja, bármilyen nagy terjedelmű is a megalapozatlanság, az iratok tartalma alapján, helyes ténybeli következtetés útján vagy bizonyítás felvételével kiküszöbölhető (EBH 2018. B.8.).

[115.] Az egységes bírói gyakorlatra tekintettel tehát a részbeni felderítetlenség nem eredményezhette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, mert az a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján megtartott tárgyaláson felvett bizonyítással, illetőleg az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

[116.] A másodfokú bíróság előtt Terhelt1 I.r. vádlott, a tárgyalást megelőzően 2024. április 29. napján írásbeli vallomást tett, melyben addigi nyilatkozatát fenntartotta (másodfokú iratok 60. sorszáma alatt). Ebben hangsúlyozta, hogy az ügy a vád szerint 2010-től indult, az cég14-vel azonban csak jóval később, 2011. július 7. napjától áll szerződésben. Kitért arra is, hogy a cégek már ekkor ugyanabban a kereskedelmi formában vásároltak (így a Terhelt2hoz köthető cég26, és a tanú69, majd Terhelt7hoz kapcsolható cég3, valamint a cég11.).

[117.] Visszautasította a vád azon állítását, hogy az irányítása alatt álló cég1. „haszonhúzó cég és jelentős ár-előny” miatt kötötte meg az ügyleteket. Álláspontja szerint a nyomozás adataiból látható, hogy a kereskedelem a szóban forgó multik között töle függetlenül működött, az árut nemzetközi kereskedelemből import útján szerezték be, és belföldi értékesítéssel adták tovább. Hangsúlyozta a gazdasági tapasztalatlanságát, és lelkiismeretes körületekintését.

[118.] Terhelt7 vallomására hivatkozott, valamint arra, hogy Terhelt4-nal semmilyen kapcsolatban nem állt, nálunk tanú74 könyvelt. Terhelt4 viszont már azt megelőzően kapcsolatban állt Terhelt3val, és Terhelt2val, hogy ő a céghez került. Álláspontja szerint kizárt, hogy Terhelt2t, vagy Terhelt3t bármilyen formában irányította volna, a beszállító cégekkel pedig soha nem járt el.

[119.] Az elsőfokú ítélet megállapításával szemben kiemelte, hogy az cég14 kb. 1,4 mrd Ft forgalmat generált, már akkor, amikor még nem állt szerződésben velük. Hangsúlyozta, hogy az cég14, és a cég11 saját maguk intézték a rendeléseiket, és nem fedí az sem a valóságot, hogy nem volt más üzleti partnerük, vagy hogy ne végeztek volna valós gazdasági tevékenységet.

[120.] Vallomásában kitért arra is, hogy a NAV előtti nyilatkozatból kiderül, hogy Terhelt3 bejelentett alkalmazottja volt a cégnek, és hogy a cég11-nek volt raktára. Hangsúlyozta, hogy Terhelt2 a nyomozati vallomásiban egyértelműen megerősítette azon védekezését, hogy tevékenységét nem irányította. Azt viszont vitatta, hogy a cég27-től vásárolni kívánt volna.

[121.] Álláspontja szerint a cégek valós működésre is számtalan bizonyíték áll rendelkezésre, és az is tény, hogy a cég13-t Terhelt8 irányította, és neki semmi köze a céghez.

[122.] Hangsúlyozta, hogy bruttóval növelt áron vásárolt, és bruttóval növelt áron adta el az árut banki átutalással, ami egy zárt elszámolású rendszer, tehát eleve kizárja a bűnösséget. Valamint, hogy számlázó programmal dolgozott, ami szintén egy zárt rendszer, amiben nem lehet belenyúlui, ÁFA-t pedig nem igényelt vissza.

[123.] Korábbi nyilatkozatival egyezően vallott a cég működésére, tevékenységére, és a NAV ellenőrzésekre.

[124.] Ezt követően tanú40 szerepére tért ki, mely érvelése szerint ellentmondásos Terhelt2 vallomásában.

[125.] Sérelmezte, hogy az adóhatóság vizsgálatának eredményeit nem vették figyelembe az elsőfokú eljárásban, a kirendelt adószakértő pedig hiányos bizonylatokból dolgozott könyvvizsgálói végzettség nélkül. Kifogásolta továbbá, hogy az általa felkért szakértő4 szakértő szakvéleményét a bíróság nem fogadta el, aki megállapította, hogy a cégének nincs adóhiánya.

[126.] Végül táblázatban összefoglalva szemléltetni kívánta azt, hogy a nemzetközi megkeresések során felvett vallomások alátámasztják, hogy a külföldi értékesítők nem ismerik sem őt, sem Terhelt2t, és Terhelt3t is mindössze három cég említi.

[127.] Kitért a vevőkörből kikerült tanúk vallomására is, különösen az cég4. ügyvezetője, tanú5, és a cég6 ügyvezetője, tanú6 nyilatkozatára.

[128.] Összességében hangsúlyozni kívánta, hogy a cége nem jutott árelőnyhöz, ugyanis piaci áron kereskedett 70 partnerrel, mindössze átlag 4 Ft nyereséggel. Végül ártatlanságát hangoztatva megismételte az elsőfokú bíróság előtt előadott védekezését, hangsúlyozva, hogy normál kereskedelmi ügyletmenetben, a beszállítói ellenőrzését követően kötött szerződést a partnerekkel. Arra azonban soha nem volt rálátása, vagy tudomása, hogy az áru magyarországi beléptetését követően megfizetik -e az áfát, vagy sem. A haszna pedig kb. 1-3 % volt, vagyis nem jutott jogosulatlan árelőnyhöz.

[129.] Terhelt1 I.r. vádlott ezen nyilatkozatát 2024. június 18. napján írásban kiegészítette azzal, hogy a cég13-vel cégének két közös vevője volt, az cég28, és a cég29 Hozzá tette, hogy ez utóbbival már 2011. október 19. napján kereskedett. Továbbá hangsúlyozta, hogy a cég30 részére már, az cég14-vel párhuzamosan 2011. május 11. napján szállított belföldön árut. Álláspontja szerint mindez azt igazolja, hogy nem volt szükséges irányítani sem az cég14t, sem a cég13t (másodfokú iratok 63. sorszám alatt).

[130.] A 2024. május 9. napján tartott tárgyaláson a korábban a tárgyaláson jelenlét jogáról lemondó Terhelt3 III.r., Terhelt6 VI.r., és Terhelt8 VIII.r. vádlott nem jelentek meg, távolmaradásuk a tárgyalás megtartásának nem volt akadálya. A 2024. június 20. napján tartott tárgyaláson szintén nem jelent meg Terhelt2 II.r., és Terhelt4 IV.r. vádlott, akik írásban lemondtak a tárgyaláson való jelenlét jogáról, és védőiket megbízták a kézbesítési feladatok ellátásával (másodfokú iratok 60., és 62. sorszáma alatt), melyet az ítéltábla 65-I. számú végzéssel engedélyezett részükre.

[131.] A 2024. május 9. napján tartott tárgyaláson Terhelt1 I.r. vádlott az ügyel kapcsolatban vallomást kívánt tenni. Személyi körülményei vonatkozásában változás nem történt. A másodfokú tárgyaláson lényegében a korábbi vallomásait ismételte meg, valamint az ítéltáblához benyújtott írásbeli vallomását, egyes vádlott-társai nyilatkozatait, és az elsőfokú bíróság ítéletének egyes részeit olvasta fel. Mindezek alátámasztására egy által összegyűjtött mappát adott át a másodfokú bíróságnak, és az ügyésznek.

[132.] Többször kihangsúlyozta, hogy 2011. július 7-től volt szerződésben az cég14-vel, mely társaság már ezt megelőzően is működött. A vallomásában visszatérő hivatkozási alap az is, hogy az cég1. az első cége, ebből következően tapasztalattal nem rendelkezett, tehát nem is irányíthatta a vádlott társait. Kifogásolta, hogy a nyomozó hatóságnak elküldött több ezer oldalnyi irat eltűnt, melyet, mint bizonyítékot az elsőfokú bíróság nem tudott értékelni. Kiemelte, hogy az cég14-n kívül még négy beszállítója volt, akikkel ugyanezen metódus szerint folytatott gazdasági tevékenységet. Azt is több alkalommal aláhúzta, hogy sem Terhelt3, sem Terhelt2 nem vallotta azt, hogy irányította volna őket. Hiányolta, hogy a vádban az cég14. más szerződéses partnere nincs megnevezve, pedig például a cég17-nek 80 alboltja volt, a CBA üzletek egyik legnagyobb régiós partnereként. A cég11-vel kapcsolatban nyomatékositani kívánta, hogy rendelkezett raktárral, és voltak üzleti partnerei, saját tőkét, és reklamációt is kezelt, a NAV-nál eljár, az alkalmazott be volt jelentve, az áru megrendelését visszaigazolt, és bizonylatot állított ki. Mindezek alapján értetlenségét fejezte ki, hogy hogyan lehetett „eltűnő cég”.

[133.] Ezt követően az egyes cégekre rátérve hangsúlyozta, hogy Terhelt6t nem ismeri, vele soha nem találkozott, semmilyen kötődése nincs a cégéhez, ebből következően nem is volt ráhatása. A cég13. részéről eljáró Terhelt8t szintén nem ismeri. Gyanúsítottai vallomásából idézve kiemelte, hogy a társaság vezetője részletesen elmondta, hogy hogyan működött a cég. Nyomatékositotta, hogy például a cég31 mindketten kereskedtek, akkor miért nem közvetlenül bonyolították az üzletet. Hangsúlyozta azt is, hogy a cég 3 évet prosperált, így álláspontja szerint kizárt, hogy „eltűnő”, vagy „beékelődő” cég legyen.

[134.] Elmondta, hogy piaci áron vásárolt, és adott el árut, így az átlag nyeresége 4 ft volt. Ennek alátámasztására a mappába gyűjtött akkor reklámújságokat, és egy kézzel készített számolást kidolgozva a nyereség összegét.

[135.] Visszatérően kihangsúlyozta azt is, hogy a mai napig nincs adóhátraléka. Mindig banki átutalással fizetett, „nyitott könyv”, nem igényelt vissza ÁFÁ-t, számlázó programmal dolgozott, belföldi kereskedelembe bruttó áron vásárolt, és bruttó áron adott el. Mindezek alapján álláspontja szerint az következtethető, hogy az cég1. gazdálkodása nem is lehet jogosulatlan.

[136.] Sérelmezte, hogy az adóhatósági megállapításokat nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, valamint, hogy a szakértő véleményét hiányos adatokra alapozta. Emiatt kérte fel 2013-ban szakértő4 szakértőt, aki megállapította, hogy a cégnek nincs hiánya, adólevonási jogát gyakorolhatta. Ugyanezt állapította meg a NAV is a nullás igazolás kiállításakor.

[137.] Különösen fontosnak tartotta még az cég4. ügyvezetője, tanú5 tanú vallomását a granulátummal kapcsolatban. Ezt részletesen elemezte írásbeli vallomásának 4. oldal 2. bekezdésének felolvasásával, majd értetlenkedését fejezte ki, hogy hogyan lehetne „szelektíven” irányítani egy céget.

[138.] Elmondta azt is, hogy Terhelt4-nal nem állt kapcsolatban, a cégének kezdettől tanú74 könyvelt.

[139.] A nemzetközi partnerekkel való állítólagos kapcsolatrendszer megcáfolására ismét megemlítette az írásbeli vallomásában szereplő táblázatot (9. oldal), melynek alapján látható, hogy a külföldi kereskedők nem ismerték sem őt, sem társait (Terhelt2 II.r., és Terhelt3 III.r. vádlottat).

[140.] Ezután Terhelt2 II.r. vádlott gyanúsítottai vallomásait elemezte. A mappában kigyűjtötte a három nyomozati vallomását, és azokat külön színnel aláhúzta az ellentmondások szemléltetésére. tanú40 és tanú49 OFFI által lefordított vallomását pedig szintén a mappában fűzte le, mivel az elsőfokú bíróság elutasította a kihallgatásukra vonatkozó indítványát. Hangsúlyozta, hogy sosem akart a cég27-től vásárolni, Terhelt2 állításával ellentétben. Értetlenkedését fejezte ki, hogy ha tanú40 döntött, akkor miért nincs a vádlottak padján, és miért ő az I.r. vádlott. A bankszámla adatival kívánta cáfolni, hogy Szlovákiába utalt volna pénzt.

[141.] Terhelt2 II.r. vádlott a 2024. május 9. napján tartott másodfokú tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy személyi körülményeiben változás nem történt az elsőfokú ítélethozatal óta. Egyebekben nem tartotta fenn a korábbi vallomásait. Arra hivatkozott, hogy az NNI-vel „titoktartási szerződést” kötött, így a részletekről nem számolhat be. Sérelmezte, hogy a bankszámlája zárolásának feloldásáról nem rendelkezett az elsőfokú bíróság, valamint, hogy az eljárás megszüntetése iránt indítványt terjesztett elő, mely szintén elbírálás nélkül maradt.

[142.] A 2024. május 9. napján tartott tárgyaláson megjelent Terhelt4 IV.r. vádlott előadta, hogy személyi körülményiben változás nem történt, a vallomásait fenntartotta, az ügyel kapcsolatban nem kívánt felszólalni.

[143.] Ugyanezen a tárgyalási határnapon Terhelt5 V.r. vádlott elmondta, hogy személyi körülményeiben nincs változás, egyebet nem kívánt előadni.

[144.] Terhelt7 VII.r. vádlott a 2024. május 9-ei másodfokú tárgyaláson, a korábban a védője által becsatolt iratokra hivatkozva elmondta, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala óta házasságot kötött, nehézgépkezelő szakmát szerzett, és a cég32 alkalmazásában dolgozik.

[145.] A bizonyítási eljárás keretében megtartott 2024. június 20. napján megtartott tárgyaláson a másodfokú bíróság ismertette Terhelt4 IV.r., és Terhelt5 V.r. vádlottra – az ügyészség által is indítványozott – vonatkozó, valamint a rendszer működésére utaló titkos információgyűjtés során keletkezett közleményeket, továbbá a hozzájuk kapcsolódó igazolásokat, és engedélyeket (a nyomozati iratok 11. kötet, és 12. kötetéből) a Be. 531. § (1) bekezdése alapján – utalva a Be. 589. §-ára is – ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette (65. sorszámú másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldalától 6. oldaláig).

[146.] Az ügyész, a másodfokú tárgyaláson jelen volt vádlottak, valamint a védők észrevételeket tettek, és további bizonyítási indítványokat terjesztettek elő, melyet az ítéltábla, mint szükségtelent elutasította az alábbiak szerint.

[147.] Egyrészt az ügyész további (részben már ismertetett) lehallgatási anyag ismertetését kérte, mely a részbeni felderítetlenség kiküszöbölésének körét lényegesen meghaladta volna.

[148.] Másrészt I.r. vádlott védője korábbi beadványára utalva, ismét a titkos információgyűjtés eredményének kirekesztését kérte. Újfent hangsúlyozva, hogy az egyes beszélgetések elfogásától számított határidők okán a „haladéktalanság” elve sérült, így bár a beszerzésük valóban törvényes volt, azok felhasználása kizárt. Megjegyezte, hogy meglátása szerint mindezek ellenére a lehallgatási anyag a védenca bűnösségének hiányára utal. A védő ismét előadta azt is, hogy az eljárásban csupán igazságügyi járulékszaktörő lett kirendelve, és nem könyvszaktörő, így adott a kompetencia hiánya, valamint a szakvéleménye amúgy sem lehetett teljes, mivel mindössze hiányos anyagból dolgozott, néhány bizonylatot, és hamis adóbevallások tartalmát vizsgálta. Ismét megjegyezte, hogy szaktörő4 magánszaktörőt Terhelt1 még a nyomozás során kérte fel szakvélemény adására, akinek az elkészült szakvéleményét egy dobozban megküldte az ügyészség felé. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság szaktörő4t „kvázi tanúként” hallgatta ki, mely az eljárási szabályoknak nem felel meg.

[149.] II.r. vádlott védője csatlakozott I.r. védő által előadottokhoz a lehallgatási anyag, és a szakvélemény aggályossága tekintetében.

[150.] V.r. vádlott védője fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat a hanganyag eredményének felhasználhatósága körében.

[151.] VI.r. és VIII.r. vádlott védője észrevételt nem tett, fenntartotta Terhelt6 VI.r. vádlott vonatkozásában az orvosszaktörő kirendelésére vonatkozó indítványt, melyet a másodfokú bíróság elutasított.

[152.] A jelenlévő további védők észrevételt, és indítványokat nem terjesztettek elő a másodfokú tárgyaláson.

[153.] Terhelt1 I.r. vádlott az ismertetés után a 2024. június 20. napján tartott másodfokú tárgyaláson a kereskedelmi folyamatról tett nyilatkozatot. Utalt rá, hogy a lehallgatási anyagban („Becenév1vel”, „Becenév2val”, és „Becenév3vel” történő beszélgetésekben) a fuvarral kapcsolatos dolgokról egyeztetett. Meglátása szerint mindebből kiderül, hogy a váddal ellentétben, nem köthető a könyveléshez, a CMR okmányokhoz, és a banki ügyintézéshez sem. Valamint, hogy nem irányította sem Terhelt2t, sem Terhelt3t.

[154.] A tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondó Terhelt4 IV.r. vádlott 2024. augusztus 24. napján írásban tett tételes észrevételeket az ismertetett lehallgatási anyagra (másodfokú iratok 69. sorszáma alatt). Elsőként kitért rá, hogy Terhelt3 a cégmásolat szerint korábban tulajdonosa volt az cég14-nek, így a 01-01714-01 közlésszámú beszélgetésre bár nem emlékszik, de valószínűleg vissza akarta fordítani a végelszámolást. A 01-0035-01 közlésszámú beszélgetésre reagálva megjegyezte, hogy az nem az eljárásban szereplő cégekre vonatkozik. A következő észrevétele a CMR okmányokkal kapcsolatos napi ügyintézés taglalta. E körben hangsúlyozta, hogy a könyvelés során egyeztetni szükséges, hogy minden számlához meglegyen a hozzá tartozó CMR vagy szállítólevél.

[155.] Ezután a konspirációs elemekre tért át, amivel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy az ügyészség által használt „védett vonal” kifejezés értelmetlen, mivel ez egy egyszerű szlovák telefonszám volt, ami bárki által elérhető. Hangsúlyozta azt is, hogy a cég16 Terhelt2 szlovák cége volt, aminek könyvelését nem végezte, így arról nincs tudomása.

[156.] Többször kiemelte, hogy az elfogott beszélgetések során csupán ügyfelekkel egyeztetett, ahol adótanácsadói, és könyvelői tapasztalatait osztotta meg. Észrevételezte azt is, hogy az érintett cégek közül kettő könyvelését végezte, a cég11-nek, és a cég12-nek. Vaalmint, hogy a könyvvizetése nem csak látszólagosan, hanem valóban kifogástalan volt ezen gazdasági társaságoknak. Mindezek alapján hangsúlyozta, hogy könyvelőként dolgozott,

betartva a szakmai, és jogszabályi előírásokat, adótanácsadóként pedig törvényes, a jogszabályoknak megfelelő megoldási javaslatokat tanácsolt az ügyfeleinek.

[157.] Terhelt5 V.r. vádlott a tárgyaláson megismételte, hogy csupán üzletvezetői tevékenységet látott el.

[158.] Terhelt7 VII.r. vádlott a tárgyaláson észrevételezte, hogy a hangfelvételek alapján látható, hogy több alkalommal kérte, hogy a céget vegyék le a nevről, de őt átverték, és hitegették. Kiszolgáltatót helyzetét kihasználták, akkoriban depressziós volt. Hangsúlyozta, hogy mindvégig abban a hitben volt, hogy a cég legális, a szálatat Terhelt4, és Terhelt3 mozgatták. Ismét elmondta, hogy a NAV kihallgatása előtt Terhelt4 készítette fel, hogy mit kell mondania a hatóság előtt, gyakorlatilag csak egy báb volt, nem tudott arról, hogy bűncselekményben vesz részt. Akkoriban olyan gyógyszereket szedett, amitől állandóan tudatmódosult állapotban volt, ezt kihasználták társai, és Terhelt4 gyakorlatilag helyette tette meg a vallomást.

[159.] A bizonyítási eljárás befejezté nyilvánítását követően az ügyész a perbeszédében (melyet az 65-2. szám alatt a 2024. június 20. napján megtartott másodfokú tárgyaláson az iratokhoz csatolt) túlnyomó részében fenntartotta az írásban benyújtott fellebbezésében foglaltakat. Ismét kiemelte, hogy a törvényszék az eljárást perrendszerűen lefolytatta, egyik elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem lát indokot. Utalt rá, hogy a 19. számú átiratában kifejtette a védelem hatályon kívül helyezést célzó fellebbezésére vonatkozó álláspontját, melyet perbeszédében fenntartott.

[160.] Kitért rá, hogy Terhelt2 II.r. vádlott sérelmezte, hogy vele szemben határidőn túl emelt vádat az ügyészség. Evvel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott eljárás a felülbírálat tárgya, nem pedig az ügyészségé. Ellenben töretlen a gyakorlat abban is, hogy vádemelést megelőző szakasz esetleges hibái nem érintik a vád törvényességét. A vádirat pedig mindenben megfelelt a Be. 422. § (1) bekezdésében írt kritériumoknak.

[161.] Terhelt1 I.r. vádlott a másodfokú tárgyaláson előadott igen terjengős vallomásának lényegét összefoglalva utalt az alkotmánybírósági gyakorlatra, mely szerint a bíróságok indokolási kötelezettsége nem jelenti a vádlottak minden észrevételének egyenkénti megcáfolását. E körben az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységével mindenben egyetértett (elsőfokú ítélet 52. oldalának első bekezdése).

[162.] Majd rátért a fellebbezési tárgyalás eredményére: érvelése szerint a tényállás részbeni felderítetlenség okán részben megalapozatlan volt, mely arra vezethető vissza, hogy a törvényszék törvénysértően rekesztette ki a titkos információgyűjtés anyagának egy részét. A másodfokú bíróság törvényi kötelezettségének eleget téve a tárgyalás anyagává tette a TIGY alkalmazási kapcsán keletkezett közleményeket (EBH2019.B.9.).

[163.] Az ügyész szerint az ítéltábla által részletesen ismertetett közlemények, és az egyéb bizonyítékok alapján Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottak az adóelkerülő magatartáshoz történt szándékos segítségnyújtásuk kétséget kizáróan megállapítható. Hangsúlyozta, hogy IV.r. vádlott szerepe jóval túlmutatott a hagyományos könyvelői feladaton, ugyanis a gazdasági társaságok könyvelését ő fogta össze, és látszólag kifogástalan könyvvezetéssel segített abban, hogy a hatóságokat tévedésbe ejtsék társai. Álláspontja szerint a konspiratív elemek megjelenése (például: a telefonok sorozatos cseréje, a SIM kártyák megsemmisítése) csakis a jogszerűtlen tevékenység leplezését szolgálhatták, amiben IV.r., és V.r. vádlott is aktívan részt vett. Terhelt7 VII.r. vádlott azt is elmondta, hogy őt IV.r. vádlott készítette fel arra, hogy mit kell mondania az adóhatóság előtt, Terhelt3 pedig úgy mutatta be Terhelt4t részére, mint a „problémamegoldó”. Kifejtette azt is, hogy Terhelt5 V.r. vádlott a TIGY

eredményéből láthatóan teljes mértékben átlátta a cégláncolat működését, és fuvarok szervezésével az adóelkerülő magatartáshoz szándékosan segítséget nyújtott.

[164.] A kifejtettek alapján fenntartotta indítványát IV.r. és V.r. vádlott bűnösségének kimondására bűnsegédként elkövetett különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettében, és hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[165.] A fennmaradó vádlottak tekintetében álláspontja szerint helyesen vont következtetést a bűnösségekre, és a bűncselekmények minősítse is törvényes.

[166.] A büntetés kiszabása során fenntartotta, hogy a bűnösnek kimondott vádlottak esetében a bűnösségi körülményeket nem a valós súlyuknak megfelelően értékelte a törvényszék. Ismét kiemelte, hogy az okozott vagyoni hátrány igen komoly összegű, ugyanis meghaladta a kettőmilliárd forintot. Így valamennyi vádlott esetében szükségesnek tartja a büntetésük súlyosítását. Terhelt4 IV.r., és Terhelt5 V.r. vádlottak szemben az ügyész ugyancsak végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását indítványozta, közügyektől eltiltás, és foglalkozástól eltiltás mellett.

[167.] Az egyszerűsített felülvizsgálata körében utalt rá, hogy IV.r., és V.r. vádlott bűnösségének kimondásával a bűnügyi költség egyes vádlottakat terhelő összege módosult. Mindezek alapján fellebbezésében foglalt indítványait maradéktalanul fenntartotta.

[168.] Terhelt1 I.r. vádlott védője a Be. 541. § (4) bekezdése alapján írásban nyújtotta be perbeszédét az ítéltáblához (másodfokú bíróság 71. sorszáma alatt). Fellebbezése indoklására visszautalva továbbra is elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. E körben hangsúlyozta, hogy Terhelt8 VIII.r. vádlott lemondott a tárgyaláson jelenlét jogáról, a kézbesítési feladatok ellátásával azonban nem kirendelt védőjét, hanem a helyette eljáró Jogi képviselő2 ügyvédet bízta meg. Érvelése szerint ezzel az elsőfokú bíróság a Be. 648. § b) pontja alapján, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási hibát követett el, mivel olyan személy távollétében tartott tárgyalást, akinek jelenléte kötelező. Megismételte, hogy a törvényszék nem figyelmeztette a tárgyalásról lemondó vádlottakat a Be. 430. § (4)-(7) bekezdéseire (44. számú tárgyalási jegyzőkönyv). Mindezek alapján álláspontja szerint a törvényszék a 2019. december 13., 2021. február 3. napján az II.r, III.r, IV.r., VIII.r. vádlottak távollétében, a 2021. december 13. napján III.r., és VIII.r. vádlottak távollétében, 2022. június 27., és 2022. szeptember 5. napján VIII.r. vádlott távollétében nem tarthatott volna tárgyalást.

[169.] A szakértői bizonyítás vonatkozásában lényegében megismételte a fellebbezése írásbeli indokait. Fenntartotta azon álláspontját, hogy szakértő4 magánszakértő igénybevételét a bíróság törvénysértően utasította el. A védő szerint ezen szabálysértés pedig az ügy érdemére kiható, hatályon kívül helyezést eredményező relatív eljárási szabálysértés (Be. 609. § (2) bekezdés a) pont).

[170.] Az elsőfokú ítéletének megalapozatlansága körében szintén a korábban, a fellebbezése írásbeli indoklásában részletesen kifejtett okokra hivatkozott. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás, a lehallgatási anyag ismertetése védenccé vallomását támasztotta alá. Ugyanis megállapítható, hogy az cég1. sem közvetett, sem közvetlen kapcsolatban nem állt a magyarországi beszállító társaságok (cég11., és cég14.) külföldi partnereivel. Érvelése szerint a másodfokon felvett bizonyítás megerősítette azt, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, iratellenes, és mérlegelése okszerűtlen. Ugyanis egyértelműen kirajzolódott a beszélgetésekből, hogy Terhelt2 (annak ellenére, hogy a cégekben csak szórványosan található meg) rendszeresen egyeztet Terhelt4 könyvelővel. Valamint, hogy Terhelt2 utasította Terhelt3t a cég belső ügyeiben. Továbbá, hogy Terhelt3 harmadik cég felé (így az cég1.) tényleges ügyvezetőként jelenik meg. Az

ügynevezett hiányzó cégek adóbevallását pedig Terhelt4 Terhelt2vel egyeztetette le, Terhelt4 tartja a kapcsolatot valamennyi adóhatósági vizsgálat során, a teljes céghálózatot átlátva gyakran tanácsokkal, megoldási javaslatokkal látja el Terhelt2t. A hangfelvételek alapján (01-00530-01, 01-00412-01, 01-01714-01, 01-00018-01, 01-00033-01, 01-00097-01, 01-01731-01, 01-00064-01, 01-00553-01) tehát Terhelt2 egyértelműen irányította Terhelt3t, és Terhelt4t.

[171.] Mindezzel szemben a lehallgatási anyag azt is igazolta, hogy Terhelt1 I.r. vádlott nem beszélt a könyvelővel, illetve a cég11., és az cég14. pénzügyeibe nem folyt bele, a külföldi beszállítókat nem is ismerte. Arra is felhívta figyelmet, hogy Terhelt4, Terhelt3, és Terhelt2 rendszeresen cserélte a telefonszámát, védencének azonban mindvégig ugyanaz volt a hívószáma. Hangsúlyozta, hogy az elfogott beszélgetésből (01-26174-01) az is kiderül, hogy Terhelt1 nem volt tisztában azzal, hogy beszállítók nem fizetik be az adót, majd mikor erre fény derül, védenccé visszautasítja Terhelt2 további tevékenységét (01-26115-01, 01). Azt is kiemelte, hogy tanú40h és védenccé között nem rögzítettek beszélgetést. Ezt támasztja alá az a közjegyzői okiratba foglalt vallomás is, mely szerint tanú40h nem állt üzleti kapcsolatban Terhelt1sal. Fontosnak tartotta, hogy védenccé leginkább Terhelt5ral folytatott beszélgetést a vád tárgyát nem képező kereskedelmi folyamatokban.

[172.] A védő szerint mindezt alátámasztja a cégek iratai, azaz, hogy a cég13. és az cég14. jóval az cég1. megalakulása előtt működött. 2011. július 7-én kötött szerződést a védenccé cége az cég14-vel, a cég13-vel pedig nem állt szerződéses kapcsolatban. Azt is kiemelte, hogy a hiányzó kereskedői társaságok minden esetben saját forrásból finanszírozták a külföldi beszerzéseiket. A banki kivonatokból megállapítható, hogy az cég1. részéről valamennyi áru beszerzése átutalással történt. A pénzmozgások az elsőfokú ítéletben is leírt mechanizmusa pedig éppen azt igazolja, hogy az cég1. az Áfa -t is magába foglalva fizette meg a vételárat. A védenccé által a másodfokú tárgyaláson csatolt iratokból pedig cáfolatra került az, hogy a termékek értékesítési ára „piaci ár alatt” történt volna meg. Mindezek alapján „objektív lehetetlen” a vád szerint „haszonhúzó” motiváció. Védenccé email váltásokat is csatolt a másodfokú tárgyaláson. A büntügyi jogsegély keretében kihallgatott tanúk cáfolták, hogy védenccé eljárta volna külföldi beszerzésben.

[173.] Ezt követően a védő perbeszédében Terhelt2 II.r. vádlott védencét terhelő vallomására tért ki. E körben utalt rá, hogy a másodfokú tárgyaláson a II.r. vádlott visszavonta ezen nyilatkozatait, mivel azokat fenyegetés hatására tette meg.

[174.] A büntető anyagi jogszabályok tekintetében a védő arra hívta fel a figyelmet, hogy nem elegendő pusztán az Áfa tv. vizsgálata. E körben hivatkozott a Kúria 5/2016.(IX.26.) KMK véleményében foglaltakra. Álláspontja szerint a jogszabályokból az következik, hogy Terhelt1 a beszállítói társaságok által kiállított számlák Áfa tartalmát jogszerűen vont le az Áfa tv. 120. §- a szerint.

[175.] Mindezek alapján I.r. vádlott védője elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítélet megváltoztatását, és védenccé felmentését, harmadlagosan büntetése enyhítését indítványozta.

[176.] Terhelt1 I.r. vádlott védője a tárgyaláson ezen (korábban írásban benyújtott) perbeszédét fenntartva néhány ponton szóban kívánta kiegészíteni. Elsőként megismételte a VIII.r. vádlott tárgyalási jelenlétről történő lemondásának szabályosságával kapcsolatos kételyeit. Majd újfent azt hangsúlyozta, hogy védenccé el volt zárva a magánszakértő kirendelésének lehetőségéből, azzal, hogy az általa megküldött szakvéleményt a nyomozó hatóság utóbb nem találta. E körben arra is utalt, hogy a bizonylatok vizsgálatára könyvszakértőt kellett volna kirendelni.

[177.] A másodfokon felvett bizonyítás körében hangsúlyozta, hogy meglátása szerint az alátámasztotta védenca védekezését. Érvelése szerint azt senki nem vitatta, hogy történt gazdasági esemény, a vád szerint ennek „belföldiesítése” történt meg védenca által. Az ágazati szabályok, az úgynevezett keretdiszpozíciók körében ismét utalt a Kúria 5/2016. KMK véleményére, és az ÁFA tv. 120. §-ában foglaltakra. Hangsúlyozta, hogy meglátása szerint az ügyészség nem tudta bizonyítani, hogy védenének a törvényben biztosított áfa levonási jog gyakorlását meg kellett tagadnia, vagy, mint a számlabefogadó tudott volna az adókijátszásról. Ez derült ki a 2013. február 6. napján rögzített Terhelt5ral folytatott telefonbeszélgetésből is. Érvelése szerint ebből az következik, hogy Terhelt1 cége az cég1. a beszállítói társaságok által kiállított számlák áfa tartalmát jogszerűen vonta le.

[178.] Hangsúlyozta azt is, hogy meglátása szerint az elsőfokú bíróság Terhelt2 nyomozati vallomásaiból egyet kiemelt, és erre alapította Terhelt1 büntetőjogi felelősségét, elmulasztotta azonban a vád, és a védelem próbáját elvégezni, a védekezéseket ellenőrizni.

[179.] A másodfokú tárgyaláson ismertetett lehallgatási anyag vonatkozásában kiemelte, hogy a vádlottak közti viszonyrendszerek jól kirajzolódnak, hogy folyamatosan Terhelt2 és Terhelt3, illetve Terhelt4 egyeztet adózási, költségvetési, és pénzügyi kérdésekben. Hangsúlyozta, hogy Terhelt1 egyetlen alkalommal sem hallható, hogy Terhelt4val beszélt volna, akkor kérdés marad, hogy miként irányította. Hallható az is, hogy védenca részéről egyszerű vevői megrendelés történt, nem pedig irányítás. Objektív kizárt, hogy Terhelt1 irányított volna, mivel nem volt hozzáférése a banki adatokhoz, valamint a külföldi beszállítók, fuvarozók (40 jogsegély keretében meghallgatott tanú) egyik sem ismerte.

[180.] Az anyagi motiváció körében az írásban benyújtott perbeszédében levezetett számszaki példán keresztül kívánta demonstrálni, hogy az úgynevezett „haszonhúzó” célzat nem lett bizonyítva az eljárásban. Ismét hangsúlyozta, hogy az cég1. minden kifizetést átutalással rendezett, nem volt készpénzes kifizetése, és az sem lett bizonyítva, hogy Terhelt1nak visszajuttatnának a cégek, védenének vagyongyarapodása sem lett. A 2013. február 6-ai lehallgatási anyagot újfent kiemelte, mely a védő szerint bizonyítja, hogy Terhelt1 az adóhatósági vizsgálat során tudta meg, hogy a cégek adóelkerülést folytatnak. Utalt védenca által a másodfokú bíróság előtt tett vallomására, és az által csatolt iratokra (email váltások, beszerzési árak, piaci árak), melyek álláspontja szerint objektív bizonyítják védenca ártatlanságát, és azt, hogy az ügyben önálló gazdasági szereplők voltak. Mindezek alapján végindítványát fenntartotta.

[181.] Terhelt2 II.r. vádlott védője a tárgyaláson szóban előadott perbeszédében elsőként azt hangsúlyozta, hogy védenca nem volt vezető tisztségviselő egyetlen cégben sem, csupán beszállítóként dolgozott, és nem követett el bűncselekményt. Érvelése szerint belföldi valós értékesítés történt, és nem fiktív beszerzés. Hivatkozott a Szegedi Ítéltábla Bf.556/2015/24. számú, a Fővárosi Törvényszék 18.B.1115/2009/111. számú, és az ezt felülbíráló, Fővárosi Ítéltábla Bf. 309/2015/53. számú határozatira. Hangsúlyozta, hogy jelen eljárásban nem vizsgálták az értékesítési oldalt, hiányos az áfa-analitika, mely komoly kételyeket vet fel. Ezt követően utalt arra, hogy védenca vallomásai önmaguknak is ellentétesek, és ennek okát feltárta utóbb Terhelt2.

[182.] Mindezek alapján álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, és ebben a szakértői bizonyítás sem hozott áttörést, így elsődlegesen védenca felmentését kérte. Másodlagosan a büntetése enyhítését, e körben utalt rá, hogy védenca két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, melynek tényét az enyhítő körülmények közt elmulasztotta a törvényszék feltüntetni, ezenkívül kiemelte, hogy Terhelt2 rendezett életkörülmények között él, az időmúlást, és a bűnsegédi magatartást.

[183.] Terhelt3 III.r. és Terhelt4 IV.r. vádlott védője írásban benyújtott perbeszédében (másodfokú iratok 69. sorszáma alatt) továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy a

törvényszék helyesen döntött, mikor a titkos információgyűjtéssel kapcsolatos anyagot kirekesztette a bizonyítékok köréből. Erre vonatkozóan utalt a fellebbezése indokolásában előadottakra. Hangsúlyozta, hogy az ítéltábla által ismertetett lehallgatási anyagból Terhelt3ra vonatkozóan nem volt hallható terhelő telefonbeszélgetés, így vonatkozásában az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és védenca felmentését indítványozta. Azt nem vitatta, hogy a terheltek beszéltek egymással, kapcsolatban voltak, iratokat adtak át egymásnak, és az adóhatósági vizsgálatokkal kapcsolatban egyeztettek. Érvelése szerint ez azonban nem bizonyítja, hogy bűncselekményt követtek volna el. Ugyanis mindez nem igazolja, hogy az okiratok fiktívitását, és szándékukat az adóelkerülésre sem. Terhelt4 vonatkozásában kiemelte, hogy könyvelői feladatából eredően kifejezetten a feladat volt, hogy a cég vezetőivel egyeztessen, tőlük iratokat vegyen át. Tehát ez nem bizonyítja, hogy védencai bűncselekményt követtek volna el. Kitért arra, hogy a vád szerinti bűnsegédi szerepüknek megfelelően a bizonyítás ki kellett volna, hogy térjen arra is, hogy pontosan miről volt tudomásuk védenceinek.

[184.] Ezt követően részletesen elemezte a védenceivel kapcsolatban keletkezett bizonyítékokat. Terhelt3 vonatkozásában hangsúlyozta, hogy egyedül Terhelt7 tett rá terhelő vallomást (mely szerint védenca kérésére vette át a céget, tényleges irányítási szándék nélkül). Álláspontja szerint ezen nyilatkozatot azonban fenntartással kell kezelni, mivel Terhelt7 érdekelt abban, hogy a saját felelősségét csökkentse. Hangsúlyozta azt is, hogy a tanúk (tanú4, tanú3, tanú60, tanú5) megerősítettek, hogy az ügyletek valósak voltak, és Terhelt3 először, mint ügyvezető, később, mint „ügynök” kereste a kereskedelmi lehetőségeket, és kötött velük szerződéseket. Hozzátette, hogy a lehallgatás is csupán azt igazolta, hogy III.r. vádlott tartott magánál iratokat, és egyeztetett Terhelt4 könyvelővel.

[185.] A védő Terhelt4 IV.r. vádlottal kapcsolatban a könyvelői feladatából eredő kötelezettségekre tért ki perbeszédében. E körben megjegyezte, hogy akár a cégvezető felkészítése az adóhatósági vizsgálatra is lehet jogszerű. Hangsúlyozta, hogy IV.r. vádlott feladat kizárólag a számlák alaki szempontból történő vizsgálata volt, és nem pedig tartalmilag, annak valóságát nem köteles ellenőrizni. Ugyanis az ügylet valóságáért a számlát kiállító személy, a társaság vezetője felelős. A könyvelővel történő kommunikáció pedig velejárója, hogy az érintett jogi személy vezetője naprakészen tudja, hogy a társaságnak milyenek a vagyoni viszonyai, ehhez pedig a számviteli kimutatásokat rendszeresen kell ellenőrizni. Érvelése szerint mindaz tehát, ami a lehallgatási anyagból hallható volt, a könyvelői tevékenység része, és nem bűnös cselekmény.

[186.] Mindezek alapján III.r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és felmentését, míg IV.r. vádlott tekintetében a felmentő ítélet helybenhagyását indítványozta.

[187.] A tárgyaláson előadott perbeszédében minden fenntartotta írásbeli perbeszédét, annak megismétlése nélkül, hangsúlyozva, hogy egyik védenca sem követett el bűncselekményt, III.r. vádlott csupán a cégvezetői, IV.r. vádlott pedig a könyvelői feladatát végezte el, majd a végindítványára vonatkozó részt felolvasta.

[188.] Terhelt5 V.r. vádlott védője 2024. szeptember 3. napján „fellebbezési ellenkérelem kiegészítés (tervezet)” nyújtott be írásban az ítéltáblához (másodfokú iratok 72. sorszáma alatt), melyben elsőként azt emelte ki, hogy a másodfokú bíróság általi bizonyítás felvétele okán volt szükséges ezen korrekciót megtennie. Hangsúlyozta, hogy önmagában a titkos információgyűjtés anyagának ismertetése nem jelenti azt, hogy a részbeni megalapozatlanság ekként történő kiküszöbölése automatikusan védenca bűnösségének a megállapításához kell vezessen. Ugyanis csak ezt követően nyílik meg az ítéltáblának a mérlegelési lehetősége, hogy értékelési körébe vonja a többi bizonyítékkal együtt a lehallgatási iratot, majd megállapítást tegyen azon ügyészi álláspontra, hogy V.r. vádlott bűnös tudattartamára levont következtetés a helyes jogi álláspont vagy sem. E körben arra hívta fel a másodfokú bíróságot

figyelmét, hogy a főügyészség sem hivatkozik egyéb bizonyítékra, ami védencét terhelné. Mindezek alapján kifejtette, hogy megítélése alapján a hanganyagok nem támasztják alá, hogy V.r. vádlott tudattartama átfogta volna azt, hogy bűncselekmény elkövetéséhez nyújt segítséget. Összességében ugyanis a védő szerint csupán annyi rögzíthető, hogy Terhelt5 tevékenysége nem mutat túl egy vállalkozási szerződés tartalmi elemin, a beszélgetések aktuális kérdéseket vetnek fel, és oldalak meg. Védenccé pedig írásban tett vallomásában ezt nem is vitatta, azt ugyanis mindvégig elismerte, hogy üzletkötői tevékenységet ellátott. A védelem álláspontja szerint az elhangzott, és rögzített beszélgetések, azok felhasználhatósága esetén sem cáfolják védenccé védekezését. Ezt követően kitért az egyes, összesen 11 beszélgetés során elhangzott információk elemzésére. Érvelése szerint ezen beszélgetések nem utalnak arra, hogy V.r. vádlott tevékenysége túlmutat a szerződésben vállalt üzletkötői, bonyolító tevékenységén, ugyanis, mint üzletkötőnek tisztában kellett lennie az üzleti partnerek nevével, adataival, de ez – az ügyészség állításával szemben - nem bizonyítja, hogy védenccé átlátta a cég működését, vagy hogy tudata átfogta volna, hogy bűncselekményben vesz részt. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[189.] Terhelt5 V.r. vádlott védője a tárgyaláson írásban benyújtott ellenkérelmét, és annak kiegészítését a perbeszéde részeként kérte figyelembe venni. Ennek megfelelően elsőként a lehallgatási anyag felhasználhatóságának kérdésében felhozott érveit ismételte meg, majd azzal zárta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen járt el, mikor a titkos információgyűjtés anyagát kizárta a bizonyítékok köréből. Érvelése szerint ugyanis a törvényben megfogalmazott „haladéktalanság” valóban nem jelent „azonnaliségot”, ez függ az ügy bonyolultságától, jellegétől, mindezek ellenére a védő szerint a 2012 júniusától december 18. napjáig keletkezett beszélgetések nem használhatók fel, mivel a bizonyítékok már 2013. március 6. napján rendelkezésre álltak, a feljelentésig (2013. április 19.) mégis 6 hét eltelt. E körben ismét utat a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.1/2019/28. számú ítéletére, ahol nagyon azonos tényállás mellett a két és fél hónapos időközt már nem fogadta el a bíróság. Ezután teljes egészében felolvasta a 2024. szeptember 3. napján, fentebb részletesen ismertetett, írásbeli beadványát.

[190.] Terhelt6 VI.r., és Terhelt8 VIII.r. vádlott védője perbeszédében fellebbezése indokait fenntartva ismét hangsúlyozta, hogy Terhelt6 Terhelt3val egyezett meg, hogy csupán üzletkötő lesz, de ezen kívül nem foglalkozik a céggel. Hangsúlyozta, hogy Terhelt6 nem tudta, hogy mire használják a céget, a vevőket, partnereket nem is ismerte, melyben valóban hibás, de nem jelent büntetőjogi felelősséget. Mindezek alapján elsődlegesen a felmentését indítványozta. Másodlagosan a büntetése enyhítését kérte, e körben kiemelte marginális szerepét, büntetlen előéletét, személyiségzavarát, az időmúlást, és a 70%-os mértékű egészségkárosodását, mely részben az elsőfokú ítélet meghozatala után jött létre.

[191.] Terhelt8 VIII.r. vádlott vonatkozásában a védője perbeszédében előadta, hogy védenccé valóban működtette a céget, de nem tudta, hogy más személy is eljár a cég ügyeiben, így az álláspontja szerint a bűnössége hiányzik. Elsődelesen felmentését indítványozta. Másodlagos, a büntetése enyhítését célzó kérelme körében szintén az időmúlást, védenccé büntetlen előéletét, és 50 % mértékű rokkantságát emelte ki.

[192.] Terhelt7 VII.r. vádlott védője a tárgyaláson előadott perbeszédében fenntartotta a fellebbezésének írásban benyújtott indoklását, és annak kiegészítését, így elsődlegesen védenccé felmentését, másodlagosan a büntetése enyhítését indítványozta. Továbbra is azt az álláspontot képviselte, hogy nincs bizonyítva, hogy védenccé tudott arról, hogy miben vesz részt, így legfeljebb közokirat-hamisítás büntetében lenne felelősségre vonható, mivel valóban csupán névleg volt a cégek ügyvezetője. Hangsúlyozta, hogy Terhelt4, aki tapasztalt könyvelőként jobban átlátta a helyzetet, mégis felmentette a törvényszék. Utalt rá, hogy a bűnsegédi magatartást is csak szándékosan lehet elkövetni, és nincs bizonyítva, hogy Terhelt7

tudattartama átfogta, hogy mihez nyújt segítséget. Az ítélet is úgy fogalmaz, hogy „nyilvánvalóan tisztában kellett lennie”, és csak feltételezésekre bocsátkozik. Kitért a Kúria Joggyakorlat Elemző Csoportjának elemzésére, mely szerint a tudattartamra a külvilágban megnyilvánuló tényekből lehet következtetést levonni. A büntetés kiszabási körülmények számbavétele során kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletben tévesen szerepel, hogy védenca büntetett előéletű, mivel elítélésére később került sor, így ennek korrekcióját kérte a másodfokú bíróságtól. Utalt még a jelentős időmúlásra, mely az elsőfokú ítélet meghozatala óta tovább nőtt, valamint a védenca életében bekövetkezett pozitív változásokra (új munkahely, házasságkötés, tanulmányok), melyeket okiratokkal igazoltak az ítéltábla előtt. Mindezek alapján a joggyakorlatra hivatkozva a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alóli előzetes mentesítésére tett indítványt.

[193.] Terhelt1 I.r. vádlott utolsó szó jogán csatlakozott a védője által elmondottakhoz. Előadta, hogy 2011-12-ben kezdő kereskedő volt, majd 2013-ra már 72 partnere lett. Hangsúlyozta, hogy mindezt kemény munkával érte el, nem eltűnő cége volt, minden pénzzel el tud számolni, az adólevonási jogot jogszerűen gyakorolta. A másodfokú bíróság által ismertetett telefonos beszélgetések rávilágítottak, hogy ő az áruval, a vevőkkel, a logisztikával foglalkozott, az áruátadásnál a sofőrökkel kommunikált. Mindig azonos telefonszámot használt, minden tárgyaláson részt vett. Kiemelte, hogy meg volt tévesztve, nem tudott a háttércégek fonódásairól. A NAV vizsgálat során sem kapott visszajelzést, hogy bármi probléma lenne, arról pedig nem tudott, hogy az egész lánc manipulált volt. A NAV vizsgálat után kezdte sejteni, hogy nem minden van rendben, ezt megbeszélte Terhelt5ral. Végül hangsúlyozni kívánta, hogy 12 éve pokol az élete, minden le lett foglalva, hogy a családi életére milyen negatív hatással volt az eljárás. Ismét megemlítette, hogy az általa felkért magánszakértő véleménye eltűnt, pedig „ingyen nem csal senki”, ugyanis bruttó áron vett, és bruttó áron adta el az árut. Sétélmezte, hogy két főszereplő nincs az ügyben, valamint, hogy több anomália nem lett feltárva. Hangsúlyozta, hogy Terhelt2 ellentmondásos vallomásokat tett, melyek kioltják egymást, valamint, hogy Terhelt2 már 2010 óta irányította Terhelt3t. Végül ártatlanságát hangoztatta.

[194.] Terhelt4 IV.r. vádlott a tárgyaláson utolsó szó jogán írásban benyújtott észrevételeire utalt, annak felolvasása nélkül. Hangsúlyozta, hogy bűncselekményt nem követett el, a szakmai tapasztalatát kihasználták, az általa adott információkat ugyanis bűnös módon használták fel.

[195.] Terhelt5 V.r. vádlott utolsó szó jogán csupán annyit mondott, hogy üzletkötőként tevékenykedett, és nem követett el bűncselekményt.

[196.] Terhelt7 VII.r. vádlott utolsó szó jogán a védője által elmondottakhoz csatlakozva kiemelte, hogy nem szándékosan hibázott.

[197.] A fellebbezések közül az ügyészség fellebbezése részben alapos, a védelmi fellebbezések nem vezettek eredményre.

[198.] Az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát az ítéltábla kiküszöbölte és a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, valamint a felvett bizonyítás útján a helyes tényállást megállapította a következő szerint.

[199.] Figyelemmel azonban arra, hogy IV.r., és V.r. vádlott esetében a másodfokú bíróság ellentétes – felmentés ellenében bűnösséget megállapító – döntést hozott, a tényállás megalapozatlanságát kiküszöbölő pontosítások, illetve kiegészítések rögzítése volt szükséges.

[200.] Az elsőfokú bíróság mindkét ítéletében megállapított tényállás a vádlottak személyi része vonatkozásában pontosításra szorult.

[201.] Az ítéltábla Terhelt4 IV.r. vádlott személyi körülményei vonatkozásában a beszerzett erkölcsi bizonyítvány alapján kiegészítette 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 7. oldal 6. bekezdését az alábbiakkal: Terhelt4 IV.r. vádlottal szemben a Fővárosi Törvényszéken 28.B. 34/2024. számon büntetőeljárás van folyamatban 3 rendbeli az 1978. évi IV. tv. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő, bünszervezetben bűnsegédként elkövetett az adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő, adócsalás büntette, 1 rendbeli az 1978. évi IV. tv. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő, bünszervezetben bűnsegédként elkövetett az adóbevételt jelentős mértékben csökkentő, adócsalás büntette, és 4 rendbeli az 1978. évi IV. tv. 276.§-ába ütköző, bünszervezetben bűnsegédként magánokirat-hamisítás vétsége miatt.

[202.] Terhelt7 VII. r. vádlott nyilatkozata, és becsatolt iratai alapján pontosította, illetve kiegészítette a 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 7. oldal alulról a harmadik bekezdését a VII. r. vádlott személyi körülményeire vonatkozóan az alábbiak szerint: „Terhelt7 VII.r. vádlott nős családi állapotú, nehézgépkezelő szakmával rendelkezik, jelenleg a cég32 alkalmazásában dolgozik, ahol havi nettó 260.000,- forint jövedelemre tesz szert, és gépkezelői tanulmányokat folytat (másodfokú iratok 52. sorszám alól)

[203.] Továbbá Terhelt7 VII.r. vádlottra elmeállapotára vonatkozó részt az ítélet jogszabályi háttéréből (1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 54. oldal alulról a második bekezdés) a személyi részbe emeli át.

[204.] Valamint Terhelt6 VI.r. vádlottra elmeállapotára vonatkozó részt az ítélet jogszabályi háttéréből (1.B.536/2022/9-I. számú ítélet 47. oldal első bekezdését) a személyi részbe emeli át azzal a kijavítással, hogy az nem Terhelt7 VII.r. vádlottra, hanem Terhelt6 VI.r. vádlottra vonatkozik.

[205.] Egyebekben az 1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet történeti tényállása magában foglalja a 1.B.536/2022/9-I. számú törvényszéki ítélet tényállását azzal, hogy abban Terhelt6 VI.r. vádlottra vonatkozóan állapít meg tényállást. Tekintettel arra, hogy a két ítélet történeti tényállása megegyezik, a történeti tényállás pontosítása és a vádlottak cselekvőségére levont következtetések mindkét ítéletben írtakra értendők.

[206.] A másodfokú bíróság az 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 9. oldal 3. bekezdését, és az 1.B.536/2022/9-I. számú ítélet 3. oldalának 8. bekezdését azzal egészíti ki, hogy „Terhelt1 annak működtetésébe ...bevonta. Terhelt4 IV.r., és Terhelt5 V.r. vádlottakat...”

[207.] Az 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 9. oldalának utolsó előtti bekezdését azzal egészíti ki, hogy „Terhelt4 IV.r. vádlott a cégláncolatban részt vevő gazdasági társaságok könyvelését Terhelt2 II.r. vádlott utasításai alapján végezte.”

[208.] Az 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 9. oldalának utolsó bekezdésének első mondatát azzal egészíti ki, hogy „Terhelt5 V.r. vádlottat Terhelt1 I.r. vádlott szervezte be az elkövetői körbe.” Valamint, hogy „Terhelt5 V. r. vádlott tisztában volt a cégláncolat működésével és azzal, hogy ténylegesen gazdasági tevékenységet nem folytató cégek részére szervez fuvarokat”.

[209.] Továbbá pontosítandó a történeti tényállás az elkövetés módja körében akként, hogy az 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 10. oldalának első és második bekezdése közé, és az 1.B.536/2022/9-I. számú ítéletének 4. oldalának első és második bekezdése közé beilleszti azon bekezdést, hogy „A Terhelt1 I. r. vádlott irányítása alatt álló cég1. 2011. július 19. napjától 2012. december 7. napjáig Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt5 V. r., és Terhelt8 VIII. r. vádlottak közreműködésével szlovákiai cégektől nettó áron szerzett be étolajat, sajtot, rizst, és répa,- illetve kristálycukrot, mely árut belföldön értékesített. Terhelt1 I.r. vádlott

annak érdekében, hogy belföldön ne kellej ÁFA-t fizetnie, az általa létrehozott, és irányított fiktív cégláncolatban szereplő cégek nevében kiállított számlák ÁFA tartalmát az cég1. időszak bevételeiben jogosulatlanul levonásba helyezte.”

[210.] Az 1.B.390/2019/212-I. számú ítélet 53. oldalának táblázat alatti 3. bekezdésében Terhelt4 IV.r., és Terhelt5 V.r. vádlottakat feltünteti, aki (a már ott szereplő II.r., III.r., és VIII.r. vádlottakkal együtt) „cselekményükkel 2.052.736.692 forint vagyoni hátrányt okozásához nyújtottak szándékosan segítséget.”

[211.] Az így kiegészített és pontosított tényállás már megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytathatta, ugyanis a Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018.B.8., EBH 2019.B.9. és BH 2019. 220.).

[212.] A törvényszék - mindkét elsőfokú ítéletben - a tényállást szétbontva elsőként az érintett cégeket mutatta be, majd az elkövetés módját, és végül a jogszabályi háttérrel. Az egyes gazdasági társaságokhoz köthető konkretizáltságát szem előtt tartva az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette ügydöntő határozatában, hogy azt kellett ítéleti bizonyossággal eldönteni, hogy az cég14., és a cég11. által kiállított számlákat valós gazdasági események alapján állították-e ki, valamint, hogy az cég1. által az cég14. felé teljesítette átutalások ÁFA tartalmát jogosultan helyezte -e levonásba az adóbevallásában. Ezenkívül pedig, hogy ténylegesen mi volt a szerepe az egyes vádlottaknak, amely kérdés megválaszolása érdekében igen alapos, széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le.

[213.] A több évtizedes következetes ítélkezési gyakorlat szerint a részben vagy teljes egészében beismerő vádlott esetében is elengedhetetlen annak kifejtése, hogy a beismerés mely történeti tényekre vonatkozik, továbbá ugyancsak nélkülözhetetlen az elfogadott beismerés kontrollja, vagyis az a vizsgálat, amely a vádlott beismerő vallomásának alátámasztására vagy megcáfolására alkalmas (BH 1978. 157. és BH+ 2000.2.128). Az elsőfokú bíróság a II.r. vádlottnak a nyomozás során tett beismerő, és vádlott-társait terhelő vallomását, valamint az ügyvezetőként foglalkoztatott VI.r., VII.r., és VIII.r. vádlottak nyilatkozatait alapul véve az indokolása során e követelménynek a büntetőügy fő- és részletkérdéseire vonatkozólag egyaránt eleget tett.

[214.] Kiemeli az ítéltábla, hogy a védelemnek a bizonyítékokból levont törvényszéki következtetésekkel szemben megfogalmazott ellenvéleményei az elsőfokú bíróság helytálló mérlegelési tevékenységét támadták, amelyek a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethettek eredményre.

[215.] Az elsőfokú bíróság indokolásának érdemi részét (54. oldal IV. rész) helytállóan a vádlottak vallomásának bemutatásával kezdte, majd azoknak a tanúvallomásoknak, végül az okiratoknak a megjelölésével folytatta, amelyek a védekezésüket teljes mértékben megcáfolták.

[216.] A törvényszék ítéletében helytállóan állapította meg, hogy a Szlovákiából vásárolt nettó áron beszerzett árut több más magyarországi székhelyű cég (cég14., cég13., cég12.) nevére vásárolták, és ezt követően további hazai cég részére (cég11., és cég14.) értékesítették, akiktől Terhelt1 I.r. vádlott cége, az cég1. vásárolta meg. A láncolat legalján különböző nagyobb hipermarket állt, akik részére Terhelt1 I.r. vádlott jóval a kereskedelmi ár alatt tudott ily módon értékesíteni cukrot, étolajat, sajtot, rizst, és egyéb termékeket. Ez az árrés abból adódik, hogy a termékek első magyarországi tulajdonosa, és a hipermarketek közé

több kisebb céget iktattak be, a láncolat elejére úgynevezett „bukó cégeket”, akik közösségen belül nettó áron vásároltak, majd azokat már ÁFA-val terhelten adták tovább a láncolat következő szintjén álló cégnek. A kereskedelmi forgalomba helyezés során azonban az ÁFA megfizetésére nem került sor. Így Terhelt1 I.r. vádlott a nettó áron Szlovákiából beszerezett árut „belföldi beszerzésként” tüntette fel, és ennek megfelelően jogosulatlanul gyakorolt adólevonási jogot. Az elsőfokú bíróság helyesen hangsúlyozta azt is, hogy Terhelt1 I.r. vádlott az cég1. vezetőjeként volt a cég adóbevallásért felelős. Mindezen megállapításait mérlegelés útján a törvényszék helyesen összegezte ítéletében (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 60. oldal utolsó bekezdésétől 61. oldal utolsó előtti bekezdéséig, 1.B.536/2022/9-I. számú elsőfokú ítélet 52. oldal 4. bekezdésétől 53. oldal 2. bekezdéséig).

[217.] Ugyanezen gondolatmenettel helytállóan rögzítette azt is, hogy ezen „eltűnő cégek” ténylegesen nem (vagy kismértékben) folytattak valós gazdasági tevékenységet valamint, hogy a számlakiállító társaságok cégjegyzésre jogosult vezetői (Terhelt6 VI.r, Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlott az üzleti döntéseiket nem maguk hozták, hanem utasításra jártak el (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 61. oldal 1., 2. bekezdés, 1.B.536/2022/9-I. számú elsőfokú ítélet 52. oldal 4.,5. bekezdés), melyet maguk is elismertek.

[218.] Meggyőzően mutatta be az egyes vádlottak konkrét szerepét is, így azt, hogy Terhelt2 II.r. vádlott a fiktív cégláncolatban szereplő gazdasági társaságokban nem vállalt konkrét vezető tisztséget, azonban a tényleges irányításukban részt vett, valamint a szlovák cégekkel folytatott tárgyalásokat. Terhelt3 III.r. vádlott - I.r., és II.r. vádlott utasítására - a fuvarszervezésben vett részt, és a bankból történő készpénz felvételét végezte. Terhelt6 VI.r. vádlott, mint a cég12. ügyvezetője, Terhelt7 VII.r. vádlott, mint az cég14. ügyvezetője, Terhelt8 VIII.r. vádlott a cég13. ügyvezetőjeként az I.r., és II.r. vádlottak utasításának megfelelően vettek részt a bűncselekményben.

[219.] Helyesen állapította meg tehát azt, hogy Terhelt1 I.r. vádlott, az cég1. ügyvezetőjeként a tényállásban lévő táblázatban felsorolt áruk beszerzéséről kiállított valótlan tartalmú számlák ÁFA tartalmának 2011. III., és IV. negyedévi, valamint 2012. évi negyedévi adóbevallásaiban történt levonásba helyezésével összesen 2.052.736.692,- forint összegben csökkentette jogosulatlanul az adófizetési kötelezettségét. Meggyőző indokát adta annak is, hogy I.r. vádlottnak mindehhez Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., és Terhelt8 VIII.r. vádlott miként nyújtottak segítséget. Továbbá, hogy a cég12. ügyvezetőjeként Terhelt6 VI.r. vádlott a cég11. részére történő valótlan számlakiállítással 1.039.851.951,- forint, míg az cég14. ügyvezetőjét ellátó Terhelt7 VII.r. vádlott az cég1. részére történő fiktív számlák kiállításával összesen 91.516.784,- forint vagyons hátrány okozáshoz nyújtott segítséget. E körben a nyomozás során kirendelt, és az elsőfokú tárgyaláson két alkalommal is meghallgatott igazságügyi adó-, és járulékszakszaktő szakvéleménye az ítéltábla számára is igen meggyőző volt.

[220.] Terhelt2 II.r. vádlott beismerésén túl a vádlottak tagadásának cáfolatát a bizonyítékok egyenként, és összességében történő, mindenre kiterjedő mérlegelésével mutatta be ítéletének indokolásában bekezdéseiben, mely logikus, és igen meggyőző volt az ítéltábla számára (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 62. oldal 3-4-5. bekezdéseiben, 1.B.536/2022/9-I. számú elsőfokú ítélet 53. oldal 5-6. bekezdéseiben).

[221.] Összességében az okiratok és a tanúvallomások tartalmát egyenként és egymással ütköztetve is értékelte, ítélete indokolásából egyértelműen nyomon követhető, hogy melyek voltak azok a tényezők, amelyeket irányadónak tekintett. A mérlegelő tevékenysége során alapos és ésszerű indokát adta annak, hogy az ellentétes bizonyítékok közül melyiket tekintette hitelesnek, továbbá logikus, követhető és áttekinthető érveléssel mutatta be azt is, hogy miért jutott a számlák fiktív voltára levont végkövetkeztetésre.

[222.] Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan állapította meg a bűnösnek kimondott vádlottak vonatkozásában a történeti tényállást, és melyet tényállási pontonként külön-külön

megindokolt. Az elsőfokú bíróság valamennyi gazdasági társaságra vonatkozólag az iratanyaggal összhangban tárta fel azokat a feloldhatatlan ellentéteket. A tényállás megállapításához vezető logikai folyamatot ezekben az esetekben is érthetően és átláthatóan ismertette, így a másodfokú bíróság számára ellenőrizhető volt, hogy melyik tényt pontosan melyik bizonyítékra alapította.

[223.] Az elsőfokú bíróság fentieket tehát a vádlottak védekezésével szemben a II.r. vádlottnak a nyomozás során tett beismerő vallomására, továbbá VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak nyilatkozataira, a tanúvallomásokra, a cégnyilvántartás irataira, az adóbevallásokra, a jogsegélykérelem keretében beszerzett szlovák iratokra, a házkutatás során fellelt iratokra, a fuvarlevelekre, bankszámlakivonatokra, az adóhatósági jegyzőkönyvekre, az adóigazgatási eljárás adataira, a revizori feljegyzésre, az igazságügyi adó- és járulékszaksértői véleményre, annak kiegészítéseire, a VI.r., és VII.r. vádlottak vonatkozásában az igazságügyi orvos,- és elmeorvosszakértői véleményre, valamint a további okirati és a személyi bizonyítékokra alapította és helyes mérlegeléssel állapította meg I.r., II.r., III.r., VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak vonatkozásában (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 57. oldal utolsó bekezdése, 1.B.536/2022/9-I. számú elsőfokú ítélet 49. oldal 3. bekezdése).

[224.] Az elsőfokú bíróság mindkét ügydöntő határozatában a kihallgatott tanúk vallomásai hiteltérdemlőségének elemzését is elvégezte, valamint az általuk előadottak egyéb adatokkal, bizonyítékokkal való összevetését sem mellőzte. A mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről a büntetőügy lényegi kérdései vonatkozásában számot adott, indokolási kötelezettségének mindkét ítéletben eleget tett. Indokolásában tetten érhető a vádlottakra lebontott egyéniesítettség, valamint az I.r., II.r., III.r., VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak bűnösségét alátámasztó bizonyítékok és az azokból levont következtetéseihez vezető gondolatmenet is.

[225.] A tényállásból tehát az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III.r., Terhelt6 VI.r., a Terhelt7 VII.r és Terhelt8 VIII. r. vádlottak bűnösségére, azonban tévedett Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V. r. vádlott felmentése tekintetében.

[226.] Az elsőfokú bíróság, bár mindkét ítéletében bizonyítékként rögzítette titkos információgyűjtés eredményeként keletkező jelentéseket (1.B. 390/2019/212-I. számú ítélet 57. oldalának utolsó sorától, és 1.B.536/2022/9-I. számú ítélet 49. oldal 4. bekezdésétől), azonban azt törvénysértően rekesztette ki a bizonyítékok köréből az alábbiak szerint, holott az a vádlottak védekezésének megdöntésére, és Terhelt4 IV.r. valamint Terhelt5 V.r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására is alkalmas volt.

[227.] Bizonyíték a Be. 165. §-ában felsorolt, emellett a Be. 166. §-a szerint törvényesen beszerzett és a Be. 167. §-ban foglaltaknak megfelelően értékelt bizonyítási eszközből származhat. A Be. 167. § a bizonyítás egészére kiterjedő, generális megállapítást tesz, amikor rögzíti, hogy nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, ügyész, nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárás jogainak lényeges sérelmével szerzett meg.

[228.] Tehát a bizonyítékok köréből azokat a tényeket kell kizárni, amelyek a bizonyítás törvényességének fenti megsértésével szerzett bizonyítási eszközből származnak. A büntetőeljárásban a bizonyíték kirekesztésére csak törvényes ok alapján, mindig eljárásjogi okon alapulón kerülhet sor, jogkövetkezménye pedig a bizonyíték figyelmen kívül hagyásának kötelezettsége.

[229.] Fenti értelmezés alapján a büntetőeljárás megindítását megelőzően keletkezett bizonyíték kizárásához tehát kizárólag a bűncselekmény útján vagy más tiltott módon történt megszerzés vezethet.

[230.] A kirekesztés kérdésének vizsgálata a bíróság részéről egy formai vizsgálatot jelent. Az eljárási törvény a Be. 167. § (5) bekezdése szerinti generális szabályozási szinten és emellett helyenként elszórtan, de mindig tételesen meghatározza azokat az eseteket, amikor az adott bizonyítási eszközből származó bizonyíték mindenfajta tartalmi vizsgálódás nélkül a bizonyítás anyagából kirekesztendő, mérlegelési körbe nem vonható. Amennyiben a bizonyítási eszköz kirekesztésére nincs perjogi indok, tehát nem esik értékelési tilalom alá, akkor kerülhet sor a ténybeli alapokon nyugvó tartalmi vizsgálatra.

[231.] Utalva Terhelt2 II.r. vádlott felszólalására, az ítéltábla rögzíti, hogy a nyomozás során elkövetett szabálysértéseknek csak abban az esetben van jelentősége, ha azok a bizonyíték kirekesztéséhez vezetnének, melynek minden esetben az eljárási törvényben meghatározott konkrét alapja kell legyen.

[232.] A törvényszék e körben helyesen fejtette ki, és a védelem sem vitatta, hogy a titkos információgyűjtés engedélyezése mindenben megfelelt az eljárási szabályoknak, tehát a törvényesség kérdése e körben fel sem merült (1.B. 390/2019/212-I. számú ítélet 58. oldalának 3. bekezdése, és 1.B.536/2022/9-I. számú ítélet 49. oldalának utolsó bekezdése).

[233.] Az ítéltábla mindezek után alapos vizsgálat alá vetette, hogy a bírói engedéllyel végzett lehallgatás eredményeinek (titkos információgyűjtés) felhasználása a törvényi feltételeknek megfelelnek-e.

[234.] Ennek körében elsőként hangsúlyozni kívánja az ítéltábla, hogy ezen bizonyítási eszközök az eljárás tárgyává tett cselekményhez, és személyekhez rendelhetőek, és maradéktalanul megfelelnek a büntetőeljárási szabályoknak.

[235.] Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az időközben (2018. július 1. napján) hatályba lévő új eljárási törvény Be. úgynevezett Átmeneti rendelkezései szerint (Be. 872. § (1) bekezdés) a leplezett eszköz alkalmazásának törvényességét az engedélyezés időpontjában hatályos rendelkezések szerint kell megítélni. Erre helyesen utalt a törvényszék is, azt azonban már tévesen értelmezte, hogy az átmeneti rendelkezése eligazítást ad -e a felhasználhatóság vizsgálatakor, és ebből fakadóan tévesen jutott arra a következtetésre, hogy titkos információgyűjtés eredményeként keletkezett jelentéseket (részben) ki kell rekeszteni a bizonyítékok köréből az alábbi szempontok szerint.

[236.] Ugyanis a titkos információgyűjtés engedélyezésének, végrehajtásának szabályait nem a büntetőeljárási törvény, hanem az ágazati jogszabályok tartalmazzák.

[237.] A titkos információgyűjtés részletes szabályait 2010. december 31. napjáig a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény (továbbiakban Vámtv.) 31-33. §-a, ezután, 2018. július 1. napjáig Nemzeti Adó és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (továbbiakban NAV tv.) 63-65.§- a tartalmazta. A jelen ügyben alkalmazott NAV tv. 65. § (3)-(5) bekezdése rendelkezett arról, hogy a felhatalmazott szerv vezetője haladéktalanul elrendeli a különleges eszköz alkalmazásának megszüntetését, ha: a) az engedélyben meghatározott célját elérte, b) az engedélyben megállapított határidő lejárt, c) nyilvánvaló, hogy további alkalmazásától nem várható eredmény, d) a sürgősséggel elrendelt alkalmazást a bíró nem engedélyezte, illetve, hogy a különleges eszközzel végzett megfigyelés befejezését követő 8 napon belül meg kell semmisíteni a megfigyelés célja szempontjából érdektelen rögzített információt vagy az ügyben nem érintett személy adatait.

[238.] A titkos információgyűjtés végrehajtása idején hatályban volt a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) 71. § (3) bekezdése, a Nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (továbbiakban Nbtv.) 58. § (4) bekezdése, és Vámtv. 32. § (5) bekezdése is azonosan úgy rendelkezett, mely szerint a titkos információgyűjtést esetenként legfeljebb 90 napra lehet engedélyezni, és ezt a határidőt az engedélyező indokolt esetben ismételt 90 nappal meghosszabbíthatja.

[239.] A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be) a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban történő felhasználásával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazott, a 206/A. §-a alatt. A korábbi Be. 206/A. § csak egy körülmény tekintetében utalt a korábbi Be. titkos adatszerzéssel kapcsolatos szabályaira, mégpedig azt illetően, hogy a titkos információgyűjtés eredménye felhasználásának feltétele az, egyebek mellett, hogy a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében a titkos adatszerzés engedélyezésének korábbi Be. 201. §-ában írt feltételei fennállnak. A korábbi Be. 201. §-a kizárólag azt tartalmazta, milyen bűncselekmények esetében van helye titkos adatszerzésnek. (csak 5 évi, vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményre vonatkozhatott).

[240.] E körben az ítéltábla leszögezi, hogy az eljárás tárgyát képező kiemelt bűncselekmények látenciája, felderítetlensége igen magas. Jelen ügyben is jellemzően egyetlen beismerő vallomás sem született, még az egyértelműen őket terhelő tartalmú telefon lehallgatási anyagok ismertetése után is konokul tagadtak a vádlottak. Így a hagyományos nyomozati eszközök, módszerek ezen bűncselekmények felderítésekor, nyomozásakor sokszor nem elegendőek. Ezért fontos szerepet kapnak a különleges eszközökkel, titokban, konspiráltan beszerzett információk, melyek később bizonyítékként jelennek meg a büntetőeljárásban. Fontos azt is kiemelni, hogy a titkos információgyűjtés mindenképpen beavatkozást jelent a magánéletbe, alapvető jogokat sérthet, korlátozhat, ezért ennek célhoz kötöttnnek, arányosnak kell lennie és a törvény által meghatározott módon kell végrehajtani, az abban foglalt törvényi garanciák betartásával („Mindenkinek joga van arra, hogy a magán-, és családi életét, lakását, és levelezését tiszteletben tartsák. E jog gyakorlása kizárólag a törvény meghatározott eseteiben, nemzetbiztonsági, vagy közbiztonsági okból zavargás, vagy bűncselekmény megelőzése, közegészségügy vagy közérkölc, avagy más jogának vagy szabadságának védelme érdekében korlátozhat.” – 1950. november 4. Római Egyezmény 8. cikk (1) bekezdés). Mindemellett a titkos módszerek, eszközök nélkül előfordulhat, hogy egyes kiemelt bűncselekmények felderítése vagy bizonyítása lehetetlenné válik. Így a társadalom védelme indokolja ezek alkalmazását, ezáltal a bűncselekmények felderítését, az elkövetők felkutatását, és végső soron a felelősségre vonását.

[241.] Az is szinte minden ügyben tetten érhető, hogy a védelem ezen titkos módszerekkel beszerzett bizonyítékokat előszeretettel „venné ki” a bizonyítékok köréből, ezért a törvény különböző okaira hivatkozva próbálják elérni, hogy a bíróság rekessze ki a bizonyítékok köréből, hogy azt nem vegye figyelembe az ítélete meghozatalakor.

[242.] Jelen eljárásban alapvetően két ponton volt vitatott a titkos adatgyűjtés eredményének felhasználhatósága, mely kérdésben a törvényszék téves döntést hozott az alábbi indokok mentén:

[243.] Bár utalt rá ítéletében, azonban nem értékelte kellően azt, hogy a „haladéktalanság elve” körében irányadónak tekinthető a 74/2009. számú BK vélemény III. pontjához adott indokolás. Ez ugyanis részletesen kifejti, hogy a törvény szövegében szereplő „haladéktalanság” minden egyes ügyben külön értékelendő, nincs erre meghatározott konkrét időtartam, az függ az ügy jellegétől, bonyolultságától, a feldolgozásra váró adatmennyiségtől, melyből ki kell válogatni a titkos információgyűjtés célja szempontjából érdektelen vagy az ügyben nem érintett személyre vonatkozó adatokat is.

[244.] Az leszögezhető, hogy az irreleváns információk kiszűrése után a feljelentés szempontjából releváns adathalmaz további elemzésére bizonyosan további idő szükséges, ennek körében a kollégiumi vélemény több szempont körülbíró vizsgálatát írja elő.

[245.] Ahogy ugyanis arra már a Kúria több eseti döntésben (BH+ 2014.3.97.) is rámutatott, a feljelentési kötelezettség megtételének haladéktalansága nem eredményezheti abszolút határidő meghatározását, az nem pusztán az engedélyben megjelölt határidő lejártá és a

feljelentés teljesítése közötti időtartam alapján, hanem az információmennyiség tényleges tartalmi megismerésének, feldolgozásának bonyolultsága figyelembevételével ítélandó meg. Jelen ügyben azonban ezen időpont a feljelentés megtételéig még több vádlott vonatkozásában le sem telt.

[246.] Azt is szem előtt kell tartani, hogy a fent említett ágazati jogszabályok a titkos információgyűjtést szabályozó a titkos információgyűjtés befejezését követően nyolc napos határidőt engednek az irreleváns adatok kiszűrésre, melyet követően kell még a releváns adatokat a célból elemezni, hogy azok egyéb adatokkal együtt elégségesek-e a korábbi Be. 201. §-ában feltüntetett bűncselekmények valamelyike tekintetében a gyanú megállapításához és hogy a bűnüldözési célú információgyűjtés az engedéllyel érintett, illetve más személlyel összefüggésbe hozható-e.

[247.] Az ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy a törvény nem ír elő folyamatos ellenőrzést, elemzést a beszerzett anyagokkal kapcsolatban, így annak abszolút nem lehet jelentősége – szemben az I.r. vádlottnak, és védőjének érvelésével, hogy a lehallgatás kezdő időpontja hónapokkal vagy akár egy évvel korábbra tehető. Emellett abszurd azon felvetés is, hogy az anyag elemzése akár több hétig, vagy hónapig nem tarthat.

[248.] Jelen ügyben az eljárás tárgyára figyelemmel az információ több szempontból is speciális ismereteket, értelmezést igényelt. Emellett a beszélgetések során jellemzően előkészületi jellegű cselekmények egyeztetésére kerülhetett sor, melyek ebből kifolyólag feljelentési kötelezettséget nem vonhattak maguk után, és amennyiben ezt követő információcsere történt, a bűncselekmény egyszerű gyanújához szükséges adatok megállapítása a lehallgatási anyag elemzésén túl rendszerint további felderítő tevékenységet igényelt.

[249.] Terhelt1 I.r. vádlott lehallgatásának befejező napja 2013. április 11. napja, Terhelt2 II.r., és Terhelt4 IV.r. vádlott: 2013. május 15. napja, Terhelt3 III.r. vádlott esetében 2023. június 5. napja, míg Terhelt5 V.r. vádlott lehallgatásának befejező időpontja 2023. április 29. napja.

[250.] A 2013. március 6. napján kelt Tigy.023/1740-2011.NAVKDRBISzfvr.TÜK. iktatószámú tájékoztatása alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Bűnügyi Igazgatósága Felderítési Osztálya összefoglaló jelentése volt az, amelynek tartalma együttesen értékelve a lehallgatás anyagával, és az az alapján a leírtak szerint beszerzett egyéb adatokkal a megszerezni kívánt információt képezte (nyomozati iratok 11. kötet 12. oldaltól), és amelyre a törvényszék is mindkét ítéletében hivatkozott (1.B. 390/2019/2012-I. számú ítélet 59. oldalának 3. bekezdése, és 1.B. 536/2022/9-I. számú ítéletének 51. oldalának 2. bekezdése).

[251.] Ez az értékelés, elemzés, 2013. március 6. napján készült el, melyet az osztályvezető, és az igazgatóhelyettes 2013. március 11. napján aláírásával látta el, majd a Bűnügyi Főigazgató 2013. március 26. napján hagyta jóvá. Ezt követően a bizonyítékként felhasználni kívánt információk nyílttá tételére 2013. április 18. napján került sor. A nyomozó hatóság a feljelentés alapján a nyomozást 2013. április 19. napján elrendelte.

[252.] Az adatok beszerzése azonban ezután is folyamatos volt, ugyanis a feljelentés megtételét követően 2013. május 24. napján is érkezett a nyomozó hatósághoz a különleges eszközök alkalmazásáról szóló további 6 bírói igazolás, amelyek nyílttá tételére 2013. május 24. napján került sor (nyomozati iratok 11. kötet 2. oldalától). A feljelentés és a nyomozás elrendelése nem kizárólag az cég1-vel volt kapcsolatos. A feljelentés megtétele és a nyomozás elrendelése a vádban nem szereplő személyek által elkövetett bűncselekmények gyanúja miatt is történt.

[253.] Ezt követően lefűzésre került egy az igazgatóhelyettes által írt, 2013. májusában kelt „Összefoglaló” elnevezésű feljegyzés, mely a 4 társaság (cég14., cég11., cég12., cég1.) bevallásainak, bankszámláinak feldolgozásáról szól (nyomozati iratok 11. kötet 36. oldaltól). Ennek végén olvasható egy nyomozati tájékoztatás a főügyészség részére, mely szerint a titkos információgyűjtés során a fenti elkövetői kör mellett feltérképezésre került egy másik elkövetői kör is, akik vonatkozásában a NAV 60300/813-2013. bü. számon büntetőeljárást rendelt el feljelentésük alapján.

[254.] A Kúria fentebb már említett 74/2009. számú BK véleménye alapján is kimondható, hogy nem határozható meg konkrét időpont, hogy mely időtartamot kell a feljelentési kötelezettség teljesítésének haladéktalanságán érteni. Az ügyek bonyolultsága, eltérő jellege, az adatmennyiség terjedelme miatt legfeljebb csak komponensek rögzíthetők, amelyek figyelembevételével a bíró állást foglalhat a haladéktalanság kérdéskörében.

[255.] Jelen ügyben figyelembe veendő tényeket az alábbiakban lehet összegezni:

[256.] A titkos információgyűjtés körében kifejezetten nagy terjedelmű információt tartalmazó anyag állt rendelkezésre (6 személy lehallgatása, összesen 26 hívószámra).

[257.] Az üzletszerű módon elkövetés lehetőségére tekintettel többletbizonyítás szükségessége állt fent, a bűnös kapcsolatok kiderítésére, a személyek szoros összefüggésére figyelemmel a lehallgatások hosszabb időt vettek igénybe, nem egy személlyel kapcsolatban történő nyomozásról kellett dönten.

[258.] A titkos információgyűjtésről készült jelentés elkészítésekor, az egyéb beszerzett adatokkal – cégszűrt adatokkal, pénzügyi adatokkal, lefolytatott adóhatósági vizsgálatok adataival – összevetve, visszatekintve ezek bizonyító erővel rendelkeznek a vád tárgyát képező bűncselekményeket illetően.

[259.] A jogalkalmazói gyakorlatban követett álláspont, hogy a titkos információgyűjtés meghosszabbításáról szóló döntésében a nyomozási bírónak, vizsgálnia kell a törvényi feltételeket, és ha azok nem állnak fenn, akkor nem határozhat a meghosszabbításáról.

[260.] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 5.Bny.42.244/2013/2. számú végzése határozott a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítási eszközként való felhasználhatóságáról. Ennek törvényessége nem megkérdőjelezett.

[261.] Figyelemmel a leírtakra, a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye felhasználásának azon feltétele, hogy a titkos információgyűjtést végző szervnek a megszerezni kívánt információ megszerzését követően haladéktalanul feljelentést kell tennie, a bíróság által megállapítottakkal ellentétben teljesült, a feljelentés haladéktalanságával kapcsolatos törvényi követelmény nem sérült.

[262.] Mindezek alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a nyomozati iratok 11. kötetében található, titkos információgyűjtésről is szóló, 2013. március 6. napján elkészült összefoglaló jelentés tartalma alapján önmagában abból, hogy a hatóság, a törvényszék által tévesen meghatározottak szerint: az utolsó lehallgatott beszélgetések után több mint négy hónappal később tett feljelentést (1.B. 390/2019/212-I. számú ítélet 59. oldalának 4. bekezdése, és 1.B.536/2022/9-I. számú ítélet 51. oldal 3. bekezdése), helytelenül következtetett arra, hogy az ezt megelőzően keletkezett bizonyítékot ki kell rekeszteni. Hangsúlyozva, hogy a 2012. december 18-ai dátum, mint utolsó telefonbeszélgetés meghatározása sem helytálló.

[263.] Mindemellett a törvényszék figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a nyomozóhatóságnak abban is állást kellett foglalnia, hogy az adathalmaz alkalmassága, és elégséges-e a Be. 201. §-ában meghatározott bűncselekményekre vonatkozó gyanúhoz, valamint, hogy ezen bűncselekmény mely személyekkel hozható összefüggésbe, továbbá, hogy a bűnüldözési célú

titkos információk alkalmasak lehetnek -e más az engedélyben nem szereplő által elkövetett bűncselekmény(ek) bizonyítására. Végképp nem lehet az összefoglaló jelentésben hivatkozottak szerint a 2012. és 2013. évi lehallgatási anyag tartalmából általános forgalmi adó tekintetében megvalósult költségvetést károsító cselekmény gyanújára következtetni, miután az adott évi általános forgalmi adóra vonatkozó bevallást az érintett gazdasági társaság(ok)nak tárgyhót követő hónap 20. napjáig kellett volna benyújtani. Ennek az cég1. 2012. IV. negyedévre vonatkozóan 2013. március 4. napján tett eleget.

[264.] Megjegyezve, hogy a törvényszék, önmagának is ellenmondóan, a tárgyaláson 2013. március 6. napját követően elfogott lehallgatási anyagot is ismertetett, és ezzel a bizonyítás anyagává tette (01-51866-01 közlés sorszámu 2013. március 25. napján, 01-52221-01 közlés sorszámu 2013. március 26. napján, 01-55065-01 közlés sorszámu 2013. március 31. napján, 01-56718-01 közlés sorszámu 2013. április 3. napján, 01-63244-01 közlés sorszámu 2013. április 9. napján, 01-63251-01 közlés sorszámu 2013. április 9. napján).

[265.] Ennek folytán a másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényszék haladéktalanság sérelmét megállapító álláspontja eleve téves jogértelmezésén alapult, miközben a lehallgatási anyag tartalmi elemzését elmulasztotta. Ezáltal a haladéktalanság sérelmére, azaz a bizonyíték kirekesztésének okára vont következtetése megalapozatlanná vált.

[266.] Az időbeliség vizsgálata kapcsán szintén az ágazati szabályokhoz kell elsőként visszanyúlni. Ezzel a kérdéskörrel a törvényszék egyáltalán nem foglalkozott. Az Nbtv. 58.§ (3) bekezdésével kapcsolatos alkotmányjogi panasz elutasítása tárgyában hozott 32/2013. (XI.22.) Alkotmánybírósági határozat indokolása során kifejtette, hogy a bírósági engedélyhez kötött titkos információgyűjtés alkalmazását nem a büntetőeljárásról szóló törvény, hanem egyéb törvények szabályozzák.

[267.] A Vámtv. 32. § (5) bekezdésében, valamint az ezzel azonos tartalmú, a NAV tv. 64. § (5) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve a lehallgatásokat esetenként legfeljebb 90 napra lehetett engedélyezni, és kérelemre 90 nappal ismételt meghosszabbítható volt a lehallgatás. Az Rtv. 71.§ (3) bekezdése a titkos adatszerzésre vonatkozó Be. 203.§ (5) bekezdéshez hasonlóan legfeljebb 90 napos határidőre teszi lehetővé, amíg azonban a Be. egy alkalommal biztosít lehetőséget a titkos adatszerzés tartamának meghosszabbítására, addig az Rtv., és a Vámtv. a titkos információgyűjtést illetően ilyen korlátozást nem tartalmaz. Ez nem az adott jogszabályi rendelkezés kiterjesztő értelmezése, hanem annak tényleges nyelvtani értelme.

[268.] A kérdés ezek után, annak eldöntése, hogy ez többször 90 nap meghosszabbítást enged -e, vagy csak egyszer, tehát összesen 180 napot. Megjegyezve, ha amennyiben a törvényszéknek ezen utóbbi álláspontja alakult ki, akkor sem juthatott volna el addig, hogy a 2013. március 6. napját megelőzően végzett titkos információgyűjtés eredményét teljes egészében kirekessze a bizonyítékok köréből, csupán a 180 napon túlit.

[269.] Kétségtelen, hogy a titkos információgyűjtés többszöri meghosszabbításának kérdésében a bírói gyakorlat nem volt egységes. Ismert ugyanis a bírói gyakorlatból olyan, az elsőfokú bíróság hivatkozott is a Pécsi Ítéltábla Bf.I.159/2009/48. számú határozat (IH 2014. 138.), amely úgy foglalt állást, hogy a titkos információgyűjtés folytatására a hatóságoknak legfeljebb 180 nap áll rendelkezésre, mely határidő objektív, az nem tágítható.

[270.] Ezzel szemben Az Alkotmánybíróság 32/2013. (XI.22.) AB határozatában kifejtettek, melyben az Rtv. azonos vonatkozó rendelkezéseit értelmezve látott lehetőséget a határidő többszöri hosszabbítására, kifejtve, hogy a törvény szövegéből a határidő csupán egyszeri meghosszabbítási lehetősége nem vezethető le. „Az Rtv. 69.§-a titkos információgyűjtést egyes speciális feltételeket megjelölve teszi lehetővé. A 69. § (1) bekezdés szerint ilyen eszközök és módszerek alkalmazására bűnüldözési célból az (1) bekezdésében, illetve a (3)

bekezdésben megjelölt esetben van lehetőség. Az Rtv. 63. § (1) bekezdésében meghatározott bűnüldözési célok a következők: a bűncselekmény elkövetésének megelőzése, megakadályozása, felderítése, megszakítása, az elkövető kilétének megállapítása, elfogása, körözött személy felkutatása, tartózkodási helyének megállapítása, bizonyítékok megszerzése, valamint a büntetőeljárásban résztvevők és az eljárást folytató hatóság tagjainak, az igazságszolgáltatással együttműködő személyek védelme, valamint az e törvényben meghatározott költségvetési szerv bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzése érdekében” (32/2013. (XI.22.) AB határozat [44]. bekezdése). A [46] bekezdése pedig fogalmaz akként, hogy „a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés alkalmazását az Rtv. 71. § (3) bekezdése – a korábbi Be. 203. § (5) bekezdéséhez hasonlóan – legfeljebb kilencven napos határidőre teszi lehetővé. Ugyanakkor míg a korábbi Be. egy alkalommal biztosít lehetőséget a hosszabbításra, az Rtv. ilyen korlátozást nem tartalmaz. Az Rtv. 73. § (1) bekezdése viszont előírja, hogy a titkos információgyűjtést meg kell szüntetni többek között akkor, ha annak további alkalmazásától eredmény nem várható, a (3) bekezdés értelmében pedig a titkos megfigyelést követő 8 napon belül meg kell semmisíteni a megfigyelés szempontjából érdektelen rögzített információt vagy az ügyben nem érintett személy adatait.”

[271.] Fentieken túl szintén az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében: „Főszabályként a külső engedélyhez kötött, az engedélyezéskor, az alkalmazás során, illetve az átalakításkor is bírói kontroll alatt lévő titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés eredménye csak annak a bűncselekménynek a bizonyítására használható fel és csak azzal szemben, amely bűncselekmény miatt, és akivel szemben azt engedélyezték. A bűnüldözési célból történő engedélyezés és a további eljárás eredményének kezelése minden vonatásával együtt a nyomozási bíró hatáskörébe tartozik, míg a nemzetbiztonsági célú engedélyezés során eleve a nyomozási és perbírótól is elkülönült harmadik bíró jár el. Ez a megoldás – a Be. kizárási szabályaira is figyelemmel – nem teszi lehetővé a perbíró számára, hogy akár a védelemhez, akár az ügyészhez képest „extra” információk birtokában legyen, s ez befolyásolja a döntéshozatalt, tekintet nélkül arra, hogy a titkos eljárás eredményét az ügyész a perben felhasználja vagy sem.

[272.] A Be. – támadott – további szabályai korlátozottan engedik meg a bírói engedélyhez kötött, bűnüldözési célú információgyűjtés felhasználását is. Kiemelendő, hogy ez önmagában véve is jelentős súlyú garancia, mert a szabályozás lényege szerint ezzel a titkos információszerzés kevésbé szigorú szabályai szerint folytatott eljárás eredménye csak akkor használható fel a konkrét büntetőeljárásban, ha annak feltételei a titkos adatszerzés szigorúbb feltételeivel is kompatibilisek, az összemérés pedig közvetlen bírói kontroll alatt áll. A felhasználásra tehát csak akkor kerülhet sor, ha az engedélyezés feltételei egyben a titkos adatszerzés feltételeinek is megfeleltek, s emellett a titkos információgyűjtést végző szerv a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett; azaz már a proaktív szakaszban, még a büntetőeljárás elrendelése előtt, az értékelhető információ felmerülésekor teljesítette hivatali kötelezettségét. Ez fontos törvényességi és időbeli korlát, amely a jogbiztonság érvényesülését szolgálja, s ezáltal hozzájárul a tisztességes eljárás érvényesüléséhez is. szerint.

[273.] Ugyanakkor a felhasználás feltételei személyi és tárgyi értelemben is tágíthatók. Tárgyi értelemben: ha a Be. 206. § (4) bekezdése, illetve 206/A. § (2) bekezdése alapján, ha a 201. §-ban, illetve a 206/A. § (1) bekezdésében megállapítottak fennállnak, a titkos adatszerzés, illetve információgyűjtés eredménye az érintettel szemben az ennek során a hatóság tudomására jutott (valójában csupán a Be. 201. §-ban meghatározott) egyéb cselekmények bizonyítására is felhasználható. Ehhez természetesen a Be. szerinti bírói kontrollon az eszköz alkalmazásának és a megfelelőség vizsgálatának át kell mennie. Személyi értelemben: ha a titkos információgyűjtés során az engedélyben szereplő – a 206/A.

§ (1) és a 201. §-ban szereplő feltételek fennállnak, a titkos adatszerzés, illetve információgyűjtés eredménye az engedélyben nem szereplő személlyel szemben is felhasználható [206. § (5) bekezdés, 206/A. § (3) bekezdés].” (3269/2012. (X.4.) AB határozat: [15]-[17] bekezdései).

[274.] Fentiek tükrében „az Alkotmánybíróság egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a titkos információgyűjtésre vonatkozó, jóval megengedőbb ágazati törvényi szabályozás büntetőeljárásban való felhasználhatóságát szűkítő törvényességi és időbeli korlát kizárólag az, hogy a felhasználásra csak akkor kerülhet sor, ha az engedélyezés feltételei egyben a titkos adatszerzés feltételeinek is megfeleltek, és emellett a titkos információgyűjtés végző szerv a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett (Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.156/2021/39. számú határozatának 86. bekezdése).

[275.] A bűnüldözési érdek és az alapjogok összhangját ez esetben az elrendelés alapját képező cselekmények körének törvényi meghatározása, az alkalmazás határidejére vonatkozó rendelkezések, a bírói engedélyezés és bírói hatáskörbe utalt hosszabbítás előírása, a megszüntetési kötelezettség, a felhasználhatóság személyi és tárgyi összefüggéseinek előírása, továbbá a feljelentési kötelezettség elmulasztásának eljárásjogi szankcionálása teremti meg.

[276.] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által írtakkal szemben a bizonyítékok kirekesztésére nem lett volna indok, és ennek megállapítása a fentiekben hivatkozott döntések értelmében alkotmányos szempontból szintén nem támadható.

[277.] Az elsőfokú bíróság tehát az ügy megítélését jelentősen érintő további, önmagában hatályon kívül helyezésre alapot nem adó, eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a titkos információgyűjtés anyagának egy részét kirekesztette a bizonyítékok köréből.

[278.] Ezt követően az ítéltábla megvizsgálta a teljeskörű felmentéssel érintett Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottat érintően a törvényszék ténymegállapító, majd mérlegelési tevékenységét.

[279.] Az elsőfokú ítélet helytállóan tartalmazza, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott volt a cégláncolatban résztvevő gazdasági társaságok könyvelője, ő készítette a cégek bevallásait. Valamint azt is, hogy mikor az adóhatóság Terhelt7 VII.r. vádlottat, az cég14. ügyvezetőjeként vizsgálatra beidézte, Terhelt4 IV.r. vádlott előzetesen felkészítette, hogy mit, és hogyan nyilatkozzon (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 9. oldal 8. bekezdés).

[280.] Terhelt5 V.r. vádlott vonatkozásában pedig azt, hogy Terhelt1 I.r. vádlott utasítására vett részt a Szlovákiából Magyarországra irányuló fuvarok megszervezésében, valamint, hogy minderről személyesen Terhelt3 III.r. vádlottal egyeztetett (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 9. oldal utolsó bekezdés).

[281.] Terhelt4 IV.r. vádlott, a bűnösségének tagadásán túl, semmilyen érdemi védekezést nem terjesztett elő.

[282.] Az elsőfokú bíróság Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában az ítéleti tényállásban azt rögzítette, nem nyert bizonyítást, hogy Terhelt7 VII.r. vádlott terhelő vallomásából csupán arra lehet arra következtetést levonni, hogy IV.r. vádlott tudta, hogy a céget valójában nem VII.r. vádlott irányítja. Az azonban nem következik ebből, hogy IV.r. vádlott már az elkövetés idején tisztában volt a számlabefogadások mögött húzódó költségvetési csalási cselekménnyel. (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 62. oldalának alulról a 2. bekezdése).

[283.] Terhelt5 V.r. vádlott a nyomozás során tett vallomást, melyben előadta, hogy a cég15. üzletkötőjeként felkutatott olyan cégeket, ahová régi ismerőse, Terhelt1 I.r. vádlott által forgalmazott árut el lehetett adni. A cég15. nevében részt vett az áru leszállításában

Szlovákiából jutalék ellenében. Terhelt3 III.r. vádlottat a cég11. (mint beszállító) irányítójaként, tanú40ot, mint szlovákiai nagykereskedőt, Terhelt2 II.r. vádlottat autók kereskedésével kapcsolatban ismerte meg Terhelt1on keresztül.

[284.] Az elsőfokú bíróság Terhelt5 V.r. vádlott kapcsán kiemelte, hogy vallomása ténybeli beismérésnek nem tekinthető. Valamint, hogy összességében a törvényszék nem látta bizonyítotttnak, hogy tudata átfogta, hogy fuvarszervezői tevékenységével bűncselekmények elkövetéséhez nyújt segítséget (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 62. oldalának utolsó bekezdése).

[285.] A fentebb kifejtettek szerint az ítéltábla álláspontja szerint a titkos információgyűjtés adatai felhasználhatók.

[286.] Így:

[287.] Terhelt4 IV.r. vádlott Terhelt3 III.r. vádlottal történő 2012. augusztus 3-ai beszélgetéséből (01-01714-01 közlés szám) egyértelműen kitűnik, hogy a cégek könyvelésének adatait manipulálták, egyeztetnek e körben is, IV.r. vádlott közli, hogy az cég14 „újraélesztéséhez” kell. Továbbá, hogy Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában is folytattak egyeztetéseket, hallható, hogy II.r. vádlottat a NAV, és a szlovák Gazdasági Nyomozóhivatal is beidézte, valamint offshore cégekről, és útlevelel másolatokról, „Argentín” útlevelelről is beszélgetnek, mire Terhelt4 IV.r. vádlott közli, hogy ha kettő van egymás után téve, már „teljesen lekövethetetlen”. Terhelt2 II.r. vádlott elmondja, hogy a cég16 egy hete offshore, mire Terhelt4 IV.r. közli, hogy akkor valami nem stimmel, vagy hiba van a gépezetben, vagy folyamatosan hallgatnak olyat is, amit elvileg nem hallgathatnának (01-00067-01 közlés számú, 2012. szeptember 21. napján, 01-00094-01, és 01-00097-01 közlés számú 2012. október 1. napján). Terhelt2 II.r. vádlott tájékoztatja Terhelt4 IV.r. vádlottat, hogy kaptak egy céget, amit március 10-én töröltek, mert „komoly csalás volt”. IV.r. vádlott megkéri II.r. vádlottat, hogy derítse ki, hogy a törlés előtt volt-e felszámolás a cég ellen, hogy ne szaladjanak bele olyanba, amire azt mondják, hogy különböző tevékenységek történtek a felszámolás tudta nélkül. Ezen kívül a „kevelés” CMR-ekről egyeztetnek (01-00035-01 közlés szám). 2012. szeptember 26. napján Terhelt4 IV.r. vádlott felhívja Terhelt2 II.r. vádlottat, akinek különböző iratok sorszámaait diktálja be, és közli, hogy az adott iratból hány és milyen színű példány van, és melyik fuvarozó cég szerepel rajta. II.r. vádlott elmondja, hogy ezeket „Név10” kell eljuttatni (01-00082-01 közlés szám). 2012. június 28-án Terhelt3 III.r. vádlott egyeztet Josef tanú40h-csal, hogy az illetékesel, akit Név9-nak hívnak, beszélje meg a „hárombetűs papírokat” (01-01668-01 közlés szám). Egy perccel később tanú40h felhívja Terhelt4 IV.r. vádlottat, és kifejti, hogy akkor jó a dolog a CMR-en, ha egy van az eladónak, egy pedig a vevőnek, majd IV.r. vádlott közli, hogy látja, hogy a cég12 a vevő, és kérdezi, ki legyen a szállító (01-01670-01 közlés szám). 2012. július 12. napján Terhelt3 III.r. vádlott egyeztet Terhelt2 II.r. vádlottal, hogy Terhelt3 nyugodtan beszélhet a „cég12os telefonról” a beszállítókkal. Terhelt2 közli, hogy „tudjuk, mi folyik a háttérben, de biztos nem játék”, megjegyezve, hogy a „cég11 könyvelése rendben van, mindegy, hogy mit vizsgálnak”, mert az elmúlt időszakban azon voltak, hogy a könyvelés rendben legyen (01-00412-01 közlés száma). Ugyanezen a napon III.r. vádlott érdeklődik II.r. vádlottól, hogy hogy tudna kapcsolatba lépni Név9-nal, mert vannak anyagok, amiket el kellene juttatnia hozzá, erre Terhelt2 közli, hogy van „védett vonala”, majd lediktálja a telefonszám3 telefonszámot, és hangsúlyozza, hogy III.r. vádlott csak erről hívja (01-00530-01 közlés szám). Ezután Terhelt3 III.r. vádlott a Terhelt2 által megadott, szintén lehallgatott telefonszámon fel is hívja Terhelt4 IV.r. vádlottat, és elmondja, hogy nála van a dokumentáció. Megbeszélnek, hogy Terhelt3 tárolja az irodában hogy majd ha a helyzet megfelelő lesz, akkor eljuttatja részére (01-00553-01 közlés száma). 2012. szeptember 10. napján Terhelt2 II.r. vádlott közli Terhelt4 IV.r. vádlottal, hogy azt súgták, hogy a jövő héten „kivonulós akció” lesz, és őt is akarják vinni.

Mire IV.r. vádlott megjegyzi, hogy akkor már Terhelt2 és Név11 ügysem lesz otthon, mire Terhelt2 megjegyzi, hogy nem biztos, hogy ez jó ötlet, mert ha kérdezni akarják, kérdezzék (01-00018-01 közlés szám). 2012. október 9. napján Terhelt4 IV.r. vádlott hívja Terhelt3 III.r. vádlottat, és megbeszélik, hogy múlt hónap 28-án volt 4 darab olaj számla, de ebből 5 lesz, és a teljesítés ideje is változni fog. IV.r. vádlott kéri, hogy emailben küldje meg, mire fog változni a számlaszám (01-00064-01 közlés szám). 2012. október 2-án II.r. vádlott felhívja IV.r. vádlottat, és közli, hogy lehet, hogy „vaklárma” volt, de megkéri, hogy Név12 ne beszéljenek. Majd arról egyeztetnek, hogy az „APEH”-ba nem szabad bemenni és hisztizni, mert gyanús lesz, majd IV.r. vádlott arra kéri Terhelt2t, hogy a héten cseréljenek kártyát a telefonhoz (01-00061-01 közlés szám). Terhelt4 IV.r. vádlottat 2012. november 13. napján Terhelt3 III.r. vádlott hívta, és elmondta neki, hogy olyan információkat kapott, miszerint amikor odaátról bejön az áru, személyautóval követik, mire IV.r. vádlott közli, hogy erre figyelni kell, és már beszélt róla a főnökével, ha előfordul, a három betűs papír ne legyen „leizézve” (01-00056-01 közlés szám).

[288.] 2012. szeptember 20. napján Terhelt3 III.r. vádlott érdeklődik Terhelt5 V.r. vádlottól, hogy a „Városli folyékonyal” mi a helyzet, mire Terhelt5 közli, hogy Terhelt1sal azt beszéltek, hogy ha megvan a pénz, akkor hívni fogja, de még nem hívta. Ezután Terhelt3 tanú67 felől kérdez, mire Terhelt5 közli, hogy elindította, holnapra pedig van kinn „kettő lengyel, kettő Város2öt befűznek, valamint kilós is jön, amire szintén rá kell szervezni valakit”. Majd abban maradnak, hogy Terhelt5 elmegy a bankba (01-00068-01 közlés szám). 2012. szeptember 24-én Terhelt5 hívja Terhelt1ot, és közli, hogy a vámosok raktárellenőrzést csináltak, úgyhogy küldeni kéne a szállítót, és a számlát. Egy kamionról van szó, ami 24000 (01-01139-01 közlés szám). Terhelt5 V.r. vádlott 2021. október 8-án hívja Terhelt1 I.r. vádlottat, és közli, hogy a Áruház1 vissza akar rakni egy kamionra 9, a másikra 11 raklapot, mert nem látszik a szavatossági idő (01-17723-01 közlés szám). Ugyanezen a napon Terhelt1 visszahívja Terhelt5t, hogy a gyártási idő van elmosódva, majd egyeztetnek, hogy Terhelt5 hol rakja le az autókat. Ezután Terhelt1 idegesen kérdőre vonja Terhelt5t, hogy mikor vesz már egy másik telefont, mire közli, hogy azzal nincs gond, „telefonból öt is van” (01-17726-01 közlés szám). Ezután Terhelt1 I.r. vádlott leszervezi, hogy a fennmaradó 20 raklap cukrot a Áruház2 veszi át, és figyelmezteti Terhelt5 V.r. vádlottat, hogy nehogymondják, hogy ez honnan van, úgyhogy figyelmeztesse a sofőröket is, melyre Terhelt5 helyesel (01-17732-01, 01-17755-01 közlés szám). 2012. október 9. napján arról érdeklődik Terhelt1 I.r. vádlottól, hogy „az egy kilósra a szállítólevél a cég11 téma” legyen -e (01-18119-01 közlés számú). Másnap Terhelt5 V.r. vádlott Terhelt3 IV.r. vádlottal egyeztet, mert a vámosok kérdezik, hogy kinek szállítja az árut a sofőr. Terhelt3 közli, hogy a cég12 Trade-nek (01-08347-01). Ezután az áruszállítással kapcsolatban egyeztetnek. 2012. október 10-én Terhelt1 hívja Terhelt5t, és közli, hogy a „fater leküldi az olajokról a számlát”. majd Terhelt5 elmondja, hogy írnak egy hivatalos nyilatkozatot arról, hogy a cég12. nyilatkozzuk, hogy a mai napon a cég34-től mi fogadjuk be az 50 kilós, 12000 összsúlyú kristálycukrot, Később Terhelt1 megkéri Terhelt5t, hogy mondja meg „Attikának”, hogy csak a „cég12os” dolgok legyenek ott, de a bódében is, az Név13nál (01-18350-01 közlés szám). Terhelt3 III.r. vádlott 2012. november 14. napján hívja Terhelt5 V.r. vádlottat, hogy „a kör, amiről beszéltek: cég35, cég38, cég36, utána cég37” (01-01904-01 közlés szám). 2012. november 19. napján Terhelt5 V.r. vádlott hívja Terhelt3t, hogy „a hárombetűs alsónémedis történetet”, hogy oldják meg. Terhelt3 helyesel, hiszen, ha a határon lefénymásolják a papírt, amikor meg kimegy oda a másik papírral, akkor felmerülhet a kérdés, hogy ez hogyan történt (01-02188-01 közlés szám). 2012. december 10. napján Terhelt5 hívja Terhelt3t, és kéri, hogy három „cég7” számla összegét külön-külön küldje el. Terhelt3 kéri, hogy a pontos összeget küldje el sms-ben. Ezután Terhelt5 közli, hogy holnap Becenév2ék elküldik a negyedik olajat, és ezt vagy Név14, vagy ő fogja lepapírozni (01-00609-01 közlés szám). 2013. február 5. napján Terhelt2 hívja Terhelt5t a „cég12tal

kapcsolatos” CMR számokat diktál be neki, mai 4 cég33-os fuvar volt. Terhelt2 utasítja Terhelt5t, hogy Terhelt3 kerítse elő ezeket, majd megjegyzi, hogy úgy néz ki, hogy a „Név11 kifalsult”, mert olyan bizalmas információkat hallott vissza, amiket csak ő tudott (01-25942-01 közlés szám). 2013. február 6. napján Terhelt2 hívja Terhelt5t, és azzal kezdi, hogy ha ezt a beszélgetést el meri mondani bárkinek, akkor le fogja tagadni. „Név11” viselkedésére megoldást kell találni, nem kell pénzt beleraknia, de együtt kellene dolgoznia valakivel. Mire Terhelt5 közli, hogy beszélt erről „Név11sal”, de nem akar ebbe belemenni, mert fél a jogi következményektől. Mire Terhelt2 közli, hogy nincs mitől tartania, továbbra is „egy magyar cégtől, áfásan kellene vásárolnia”. Terhelt2 felajánlja Terhelt5nak, hogy ő is vihetné az üzletet (01-26115-01 közlés szám). Ugyanezen a napon Terhelt5 felhívja Terhelt1t, és elmondja, hogy beszélt Név15val telefonon, ugyanazt hajtogatja, mint Terhelt1, hogy nem egyeznek pénzben, valamint, hogy folytatni szeretné a munkát. Terhelt1 panaszkodik Név15ra, hogy december végén otthagya a bajban, hogy kiderült, hogy az adóbevallásokkal sincs minden rendben (01-26174-01 közlés szám).

[289.] Mindezekén túl az ítéltábla azt is megállapította, hogy a törvényszék Terhelt4 IV.r. és Terhelt5 V.r. vádlottak cselekvősege vonatkozásában egyrészt nem ismerte fel, hogy az általa számba vett bizonyítékok milyen relevanciával bírnak, másrészt lényeges, és rendelkezésére is álló bizonyítékokat teljes egészében elmulasztott értékelni.

[290.] Így nem értékelte, csupán ténymegállapítást tett arra nézve, hogy a vádban írt adóévekben mindvégig a IV. r. vádlott könyvelt a vádlotti cégeknek, tehát ő fogta össze a bűncselekmények elkövetésében érintett gazdasági társaságok könyvelését, valamint, hogy Terhelt7 VII.r. vádlottat – saját nyilatkozata szerint - Terhelt3 III.r. vádlott vitte gépjárművével az adóhatósághoz, útközben felvették Terhelt4 IV.r. vádlottat, akit úgy mutattak be részére, mint a „problémamegoldót”. Ezután Terhelt4 IV.r. vádlott alaposan, minden részletre kiterjedően felkészítette Terhelt7 VII.r. vádlottat, hogy a hatóság előtt miként kell nyilatkoznia. Mindezt elnagyoltan, csupán tényként állapította meg.

[291.] Az ítéltábla meglátása szerint ugyancsak elmulasztotta értékelni azt a körülményt, hogy a cég könyvelését végző IV.r. vádlott, mindebből következően nem Terhelt7 VII.r., hanem az cég14.-t tényleges irányító más személy utasítása alapján jár el, majd aktívan közreműködött abban, hogy ezt a körülményt az adóhatóság elől elrejtse. Ugyanis egy adóhatósági vizsgálat szükségszerűen az adóelkerülő magatartás felfedésének magas fokú kockázatát jelenti, és ennek kikerülése a vádlottak közös érdeke volt. Ezt igazolja az örömről is, mikor Terhelt7 sikeres, valótlant tartalmú adóhatósági nyilatkozata után a vádlottak pezsgővel ünnepeltek.

[292.] Ezenkívül nem értékelte, hogy a IV.r. vádlottnál tartott házkutatás során a cég12. iratanyaga mellett megtalálták a cég11-hez érkezett küldemények borítékait. A lehallgatásból az is egyértelmű, hogy IV.r. vádlott aktívan részt vett a szállítólevelek utólagos „lepapírozásában” is.

[293.] A telefonok cseréjére, a SIM kártyák megújítására is többször utalás hallható a közleményekben, csakúgy, mint hogy IV.r. vádlottal úgynevezett „védett vonalon” lehetett beszélni, mely kifejezetten konspiratív közreműködésre utal.

[294.] A védelem érvelésével szemben, mindebből pedig kétséget kizáróan megállapítható, hogy Terhelt4 IV.r. vádlott szerepe jóval túlmutatott a hagyományos könyvelői feladatokon. A hosszú időn át, látszólagosan kifogástalan könyvvizetés, az igen nagymennyiségű irat rendszerezése pedig alapvető érdeke volt az adóelkerülő vádlottaknak, ahhoz, hogy a rendszer működni tudjon. Terhelt4 IV.r. vádlott tehát a cégláncolatban részt vevő cégek könyvelésével bizonyosan széles rálátáshoz jutott a cégek valódi működésére, az egyes gazdasági eseményekre, ezáltal pedig segítséget nyújtott a költségvetés károsításával járó bűncselekmények leplezéséhez.

[295.] Terhelt5 V.r. vádlott logisztikai szerepe ugyancsak rálátást biztosított a cégláncolat ügyeire. Ezt támasztja alá Terhelt2 II.r. vádlott azon vallomása, mely szerint, amikor tanú40h kezdett kivonulni, már Terhelt5 V.r. vádlott vett részt a szervezésben, és ezután a cég13 rendelkezéseit V.r. vádlott intézte, Terhelt3t is irányítva e körben. Erre utal azon beszélgetés is, hogy I.r. vádlott kilépése esteén, Terhelt5 venné át a feladatit. A másodfokú tárgyalásin ismertetett lehallgatási anyagból pedig látható, hogy Terhelt5 V.r. vádlott valóban átlátta a cégláncolat működését, ismerte a kört, az adóelkerülő magatartáshoz a fuvarok megszervezésével szándékosan segítséget nyújtott.

[296.] A megalapozott tényállásból tehát a törvényszék okszerűen vont következtetést Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt6 VI.r., Terhelt7 VII.r. és Terhelt8 VIII.r. vádlottak bűnösségére, és cselekményeiknek minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek. Mindenben helytálló jogi álláspontot fejtett ki a költségvetést károsító bűncselekmény rendbelisége, minősítése, és az egyes elkövetési alakzatok kapcsán.

[297.] Míg a fentiek szerint Terhelt4 IV.r. vádlott, valamint Terhelt5 V.r. bűnösségét a Fővárosi Ítéltábla a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, és a Btk. 345.§-ába ütköző és aszerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében, állapította meg.

[298.] Utal az ítéltábla a költségvetést károsító bűncselekmény vonatkozásában az üzletszerű elkövetésre, és annak megállapíthatóságára Terhelt7 VII.r. vádlott vonatkozásában. Ugyanis annak kellő jogi okfejtése hiányzik az elsőfokú ítéletből, mivel a többi vádlott esetében az általuk okozott különösen jelentős összegű vagyoni hátrány összegére figyelemmel ezen elkövetési mód nem minősítő körülmény. E körben hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja alapján üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. A költségvetési csalás kapcsán a következetes bírói gyakorlat szerint az egy adónemre több adómegállapítási időszakon keresztül megvalósított elkövetési magatartások is az üzletszerűségbe vonhatók, ha annak valamennyi feltételei – rendszeres haszonszerzésre törekvés – megállapítható. Az azonos tényállásban szereplő különböző elkövetési magatartások egymással bár nincsenek releváns kapcsolatban, mégis lényegében azonos időszakot átölelve valósulnak meg. Ilyenkor az egyes magatartások az egységesen meghatározott eredmény foglalja össze a bűncselekmény egységébe. Ekként pedig a bűncselekmény megállapítását eredményező részselekmények alapját képezhetik a „több ugyanolyan bűncselekmény” megállapításának az üzletszerűség fogalmában.

[299.] A hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában kiemelendő, hogy a költségvetési csalással valóságos heterogén alaki halmazatot képez, továbbá az egységes bírói gyakorlat szerint a bűncselekmény rendbeliségét nem a felhasznált okiratoknak, hanem azoknak a jogviszonyoknak a száma határozza meg, amelyekben a felhasználásra sor kerül. Ugyanazon jogviszonyban több magánokirat egyszeri felhasználása természetes egység (BH2021.299.).

[300.] A folytatólagosság tekintetében szintén hiányos az elsőfokú bíróság jogi indokolása, melyet az ítéltábla az alábbiak szerint egészít ki. A Btk. 6. § (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett a bűncselekmény, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben többször követ el. A következetes bírói gyakorlat szerint az ugyanazon adónemre, ugyanazon jogviszonyban több adómegállapítási időszakon keresztül megvalósított elkövetési magatartások a folytatólagosság egységébe vonhatók, ha annak valamennyi feltételei – így az elkövetések

közötti rövid időköz is – megállapítható (EBH2019.B.6.). Mindezek alapján a folytatólagosság megállapítása törvényes.

[301.] Ugyanakkor a Kúria 61. BK. véleménye alapján a bűncselekményt a bíróság ügydöntő határozatának rendelkező részében a 2012. évi C. törvény Különös Része szerinti alcímével kell megnevezni, így a közbizalom elleni bűncselekmény körében korrigálta az ítéltábla.

[302.] A büntetés kiszabási tényezők és a reális belső arányosság szem előtt tartásával vizsgálta meg a másodfokú bíróság a büntetés kiszabását érintő fellebbezéseket.

[303.] Az elsőfokú bíróság a BK.56. véleményben foglaltaknak megfelelően vizsgálta vádlottanként a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket.

[304.] A II.r. vádlott vonatkozásában tovább enyhít a két kiskorú gyermekéről való gondozási kötelezettsége, míg a VII.r. vádlott esetében a büntetéskiszabási tényezők annyiban szorulnak pontosításra, hogy VII.r. vádlott az elkövetéskor még büntetlen volt, mivel azonban jelen eljárás előtt elkövetett bűncselekmény elkövetése miatt került sor az elítélésére, így más büntetőeljárás hatálya alattinak tekinthető.

[305.] A bűnösség megállapítására tekintettel a IV. r. és V.r. vádlott vonatkozásában enyhítő körülményként értékelte a bűnsegédi magatartásukat, és a cselekmény elkövetése óta eltelt jelentős időmúlást. További enyhítő körülmény, hogy a IV.r., és V.r. vádlott büntetlen előéletű, azonban Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában súlyosít, hogy ellene, ugyanilyen jellegű, szintén könnyvelői foglalkozásához köthető bűncselekmény elkövetése miatt van folyamatban büntetőeljárás.

[306.] Súlyosító körülmény mindkét vádlott terhére, hogy részben folytatólagosan, több költségvetési időszakon, kitartóan vettek részt a bűncselekmények elkövetésében.

[307.] Valamennyi vádlott esetében enyhítő körülményként értékelte az eljárás elhúzódását, amely a vádlottak terhére nem róható okból következett be.

[308.] A törvényszék a bűnösnek kimondott vádlottak terhére róható körülményeknek megfelelő súlyt tulajdonított, ugyanis a kiszabott büntetések kellően szolgálják a büntetés célját, kifejezik az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyát, és a vádlottak személyi társadalomra veszélyességét.

[309.] Helyesen utalt az ügyészség arra, hogy a bűncselekmény tárgyi súlyát nagymértékben növeli, hogy a központi költségvetésben bekövetkezett vagyoni hátrány igen komoly összegű, az meghaladta a kettőmilliárd forintot. Ez alól Terhelt7 VII.r. vádlott bűnsegédi magatartása kivétel. A Kúria 56. BK. véleménye szerint pedig, az olyan esetben amikor a konkrét körülmény súlya a minősítéshez szükséges mértéket jelentősen meghaladja, nincs akadálya azt – a súlyosabb minősítés mellett – súlyosító körülményként is értékelni. Jelen ügyben ugyanis a b) pont minősítő körülmény hiányában, az a) pontban írt üzletszerűség is megállapítható lett volna, melyhez ugyanazon büntetési tételkeret (öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés) társul. Ugyanis, ha a minősítés függ az értékhatártól, súlyosító körülmény, ha a vagyoni hátrány felső határ közelében van (Kúria 56. BK.v. III/3. pontja). Jelen ügyben a Btk. 459. § (6) bekezdés e) pontjában meghatározott különösen jelentős értékhatárt (500 millió forint) messze meghaladta a vádlottak által okozott vagyoni hátrány.

[310.] Az I. r. vádlott esetében a konkrét irányító, kardinális szerepére, cselekvőségére, illetőleg a belső arányosság körében is figyelembe veendő körülményekre, az ítéltábla egyetértett az törvényszék által kiszabott 6 év tartamú szabadságvesztéssel, mely esetében kellően szolgálja az általános és speciális prevenciót, így annak sem súlyosítása, sem enyhítése nem volt szükséges.

[311.] A II.r. és III.r. vádlottak részesként követték el a költségvetést károsító és közbizalom elleni bűncselekményeket, fő szervezőként, irányítóként. Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a 2/2017. (II.10.) AB határozatában foglalt kiemelt figyelmet jelentős időmúlásra figyelemmel indokolt II.r. vádlott vonatkozásában az enyhítő szakasz alkalmazása, csakúgy, mint III.r. vádlott esetében.

[312.] Az törvényszék által meghatározott szabadságvesztés tartama arányban áll I.r, II.r., és III.r. vádlottak személyében és cselekményükben megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, annak sem enyhítését, sem felemelését a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak.

[313.] A másodfokú bíróság a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazásával, és tartamával is egyetértett.

[314.] Míg a belső differenciálás érvényre juttatása, a büntetések egyéniesítése, és a konkrét cselekvőségük tükrében törvényes döntés volt a VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak vonatkozásában is az úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazása, annak jogszabályi helyét is törvényesen jelölte meg az elsőfokú bíróság. Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama esetükben is igazodik az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához, és alkalmas a büntetési célok elérésére is, ugyancsak az igen jelentős időmúlásra, a konkrét személyi körülményeikre figyelemmel. A végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése is indokolt, és annak tartamával is egyetértett az ítéltábla.

[315.] Az ítéltábla a fenti bűnösségi körülményekre és a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célokra figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a IV.r. és V.r. vádlottal szemben – figyelemmel a bűncselekmény jelentős tárgyi súlyára, az általuk okozott vagyoni hátrány összegére – velük szemben is mindenképpen szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt. A szabadságvesztés mértékét a másodfokú bíróság a Btk. 80. §-ban megfogalmazott büntetés kiszabási elvekre, figyelemmel, a Btk. 82. § (1) bekezdésében, és a (2) bekezdés b) pontja alapján úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazásával, 2 évben határozta meg, a Btk. 81. § (3) bekezdés szerinti halmazati büntetésül. Az ítéltábla a Btk. 80. § (2) bekezdésében meghatározott a büntetés középértékétől jelentősen eltért, figyelembe véve az enyhítő körülményeket, valamint a büntetések belső differenciálódását is szem előtt tartva, a büntetések egyéniesítése tükrében. Ez a büntetés ugyanis tetтарыos és alkalmas az egyéni megelőzésre, ugyanakkor kellőképpen szigorú ahhoz, hogy másokat is visszatartsa a hasonló bűncselekmények elkövetésétől.

[316.] A szabadságvesztés-büntetés jogszabályhelyét elmulasztott megjelölni a törvényszék, melyet a másodfokú bíróság a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontjának, továbbá a Btk. 34. § első fordulatanak és a Btk. 35. § (1) bekezdés második fordulatanak feltüntetésével pótol. I.r., II.r, és III.r. vádlott vonatkozásában a mellékbüntetés törvényhelyeként a törvényszéki ítéletben írtakon túl rögzíti a Btk. 33. § (2) bekezdését is.

[317.] Az ítéltábla IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtását – mivel a büntetés célja így is elérhető – a fokozatosság elvét is szem előtt tartva, a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján felfüggesztette. Annak próbaidejét a Btk. 85. § (2) bekezdésben meghatározott 4-4 év időtartamban, figyelemmel a már jogerősen elítélt vádlottak büntetésének belső arányosságára is.

[318.] Helyesen állapította meg a törvényszék a büntetés végrehajtási fokozatát, mely a IV.r. és V.r. vádlottak esetében is irányadó a Btk. 37. § (2) bekezdésének a) pontja alapján.

[319.] Továbbá a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés is törvényes, az elsőfokú bíróság helyesen tüntette fel ítéletének indokolásában, hogy ezen rendelkezések mely törvényi előírásokon alapulnak, melyet az ítéltábla azzal

egészít ki, hogy VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak esetében a szabadságvesztés végrehajtása esetére vonatkozik. Ugyanez követendő a bűnösnek kimondott IV.r. és V.r. vádlott esetében.

[320.] Az I.r. és III.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe való beszámítása szintén törvényes, továbbá a beszámítás törvényi hivatkozásainak megjelölése is hibamentes, mely szintén irányadó IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában is.

[321.] Az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében rendelkezzen. Az ítélkezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986). A Kúria az EBH 2018.B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következményeket is.

[322.] Mindezen szempontokat figyelembe véve az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt IV.r., V.r., VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlottak terhére megállapított bűncselekmény(ek) típusa és hosszabb időtartamot magában foglaló elkövetése a személyükben rejlő kockázatot mutatja, így nem érdemesek az előzetes mentesítésre.

[323.] Az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés alkalmazása I.r. vádlott vonatkozásában is törvénynek megfelelő. Az elsőfokú ítéletben meghatározott napi tételek száma arányban áll a vádlott személyében és cselekményében megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, míg az egynapi tétel összege igazodik az iratok alapján megállapítható vagyoni helyzetéhez. Annak jogszabályhelyét a Btk. 50. § (2) bekezdésére pontosítja.

[324.] A Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja) értelmében a foglalkozás gyakorlásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el. Ekként, mivel I.r., III.r., VI.r., VII. és VIII.r. vádlottak a cselekményüket a társaság bejegyzett vezető tisztségviselőjeként, illetve kereskedelmi vezetőjeként követték el, így foglalkozási szabályt sértettek. A törvényszék érvelése a büntetés alkalmazása tekintetében mindenben helytálló (1.B.390/2019/212-I. számú elsőfokú ítélet 65. oldalának 7. bekezdése, és 1.B.536/2022/9-I. számú elsőfokú ítéletének 55. oldal 5. bekezdése). Mindezeket túl az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a bűnösnek kimondott IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság ugyanezen okok mentén szintén szükségesnek találta a foglalkozástól, nevezetesen a könyvelői foglalkozástól, és a gazdasági társaság vezető tisztségének betöltésétől való eltiltást, így az erre irányuló ügyészi indítványnak helyt adott.

[325.] Az ilyen indokok mellett felülvizsgált és az I.r., II.r. és III.r. vádlott esetében megváltoztatott, illetve a IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság által kiszabott, és VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlott kapcsán helybenhagyott büntetések tetтарыanosak, kifejezik a vádlottak jelenlegi személyi és az általuk elkövetett bűncselekmény jelenleg értékelhető társadalomra veszélyességét, ezért alkalmasak a büntetési célok megfelelő érvényre juttatására.

[326.] A törvényszéknek a vagyonek Kobzással kapcsolatban kifejtett jogi álláspontja is helytálló. Terhelt I.r. vádlott ügyvezetése alatt álló cég1-től lefoglalt bankszámláin lévő forint, és euro devizanemű pénzösszeg, valamint személygépjármű elkobzása törvényes, és

annak jogszabályi megjelölése is hibátlan. Ugyanezen jogi indokok mentén a zár alá vétel feloldásáról szóló elsőbírói rendelkezés is törvényes, melynek jogszabályhelyét a Be. 331. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt okban pótolja, mivel I.r. vádlottal szemben vagyonek Kobzás alkalmazására nem került sor az eljárásban.

[327.] A törvényszék az eljárás alatt lefoglalt bűnjelekről törvényesen rendelkezett. Ugyanakkor írásba foglalt ítéletében elírási hibát ejtett a jogszabályhely feltüntetésében, melyet a másodfokú bíróság Be. 320. §-ra korigál.

[328.] Továbbá a bűnügyi költség összegére vonatkozó rendelkezése, részben számolási hiba, részben IV.r. és V.r. vádlott marasztalása okán, módosításra szorult. Bűnösségük kimondása okán a Be. 574. § (1) és (4) bekezdése értelmében a felmerülés arányában külön-külön, illetve az el nem különíthető részre egyetemlegesen kötelezte az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére. A zár alá vett gépjármű tárolási költségét is pontosította, melyet a vagyonek Kobzás mellőzése okán, az állam visel. Ennek jogszabályhelyét helyesen tüntette fel a törvényszék ítéletében.

[329.] Terhelt7 VII.r. vádlott lakcímét a tárgyaláson bemutatott okmány alapján kijavította.

[330.] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján megtartott tárgyaláson, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[331.] A másodfokú eljárásban a II.r., VI.r., VII.r. és VIII.r. vádlott esetében kirendelt védőjük díjával felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről a Be. 613. § (1) bekezdése értelmében a Be. 574. § (1) és (4) bekezdése alapján rendelkezett.

[332.] A másodfokú bíróság ítélete ellen Terhelt4 IV.r., és Terhelt5 V.r. vádlott esetében a Be. 615. § (1) bekezdés és a 615. § (2) bekezdés a) pontja alapján fellebbezésnek van helye, mivel olyan vádlott bűnösségét állapította meg az ítéltábla, akit az elsőfokú bíróság felmentett.

[333.] A fellebbezési joggal a Be. 616. § a), b), és c) pontja értelmében a IV.r. és az V.r. vádlottat érintően az ügyész, a IV.r. és V.r. vádlottak, valamint védőik élhetnek. A tárgyalásról távolmaradt IV.r. és V.r. vádlott fellebbezési határidőre vonatkozó rendelkezés a Be. 589. §-a alapján alkalmazandó Be. 582. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2024. év szeptember hó 17. napján

Dr. Rédei Géza s.k., a tanács elnöke

Dr. Kertész Andrea s.k., előadó bíró

Dr. Patassy Bence s.k., bíró

A Fővárosi Törvényszék 1.B.390/2019/212-I. számú, és 1.B.536/2022/9-I. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.121/2023/77. számú ítéletében írt változtatásokkal Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt6 VI.r., Terhelt7 VII.r., és Terhelt8 VIII.r. vádlott vonatkozásában 2024. év szeptember hó 17. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év szeptember hó 17. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

